

ΚΑΠΕΤΑ ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ

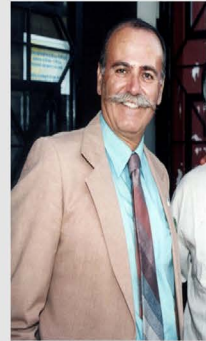
# ΘΑΛΑΣΣΑ



# ΜΑΓΙΣΣΑ

# ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΕΚΔΟΣΗ Α' \* ΜΑΪΟΣ 2021



Ο καπετά Γιώργος Σπηλιώτης Δρ. Πολιτικός Μηχανικός άρχισε νά γράφει ποίηση από τά γυμνασιακά του χρόνια, συνέχισε τά χρόνια πού ήταν ναυτικός. Υπηρέτησε στο Λιμενικό Σώμα κοντά στον ποιητή Κώστα Σταμάτη που έγινε ο δάσκαλός του στην ποίηση. Μετά φοιτητής στό Πολυτεχνείο R.P.I. Troy, N.Y., Η.Π.Α. από όπου πήρε Ph.D. in Structural Engineering. Παρουσιάζεται στό ποιητικό προσκήνιο τό 1980. Τά ποιήματά του έμπνευσμένα από τή θάλασσα είναι γεμάτα άρμόρα, μιλούν γιά τή θαλασσινή ζωή, τά τερτίτια τής θάλασσας, τούς καημούς τής ξενιτειάς καί τό νόστο. Μία άλλη ομάδα ποιημάτων είναι έμπνευσμένα από τή μυθολογία, τήν ιστορία, τήν φιλοσοφία, την ξενιτιά καί μιλούν γιά τόν άνθρωπο.

Επικοινωνία:  
e-mail: [yorgospil@gmail.com](mailto:yorgospil@gmail.com),  
Σεριφου 11, Πάτραι, 26442  
Διαδίκτυο:  
[www.yorgos-spiliotis.com](http://www.yorgos-spiliotis.com)

**Α΄ ΕΚΔΟΣΗ**  
**Μάιος 2021**

## Ευχαριστίες

Θά ἤθελα νά εὐχαριστήσω τούς φίλους λογοτέχνες ἀπό τή **Στέγη Γραμμάτων Κωστής Παλαμᾶς** γιά τήν συμπαράστασή τους καί ιδιαίτερά τους ποιητές πού ἐκπόνησαν κριτική ἐπί τοῦ ἔργου «**Θάλασσα Μάγισσα**» ὅπως τόν Δάσκαλο Δημήτρη Μαρκόπουλο, τόν Φιλόλογο Φώτη Δημητρόπουλο, τόν Δημοσιογράφο Σταῦρο Ἰντζεγιάννη καί τούς ποιητές τόν Καθηγητή Ἰατρικῆς Φώτη Παυλάτο, Κώστα Καρούσο, πρόεδρο τῆς Ε.Ε.Λ. καί τόν «καπετά Βαρθολομαῖο Λάζαρη». Ἐπίσης τούς φίλους ποιητές πού ἀφιέρωσαν ποιήματα σέ μένα.

<b>Ἑνότητες</b>	<b>Σελίδα</b>
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	
Ἑνότητα Α΄: Θαλασσινά	6
Ἑνότητα Β΄: Ἱστορικά	19
Ἑνότητα Γ΄: Ἀγάπης	35
Ἑνότητα Δ΄: Ξενιτιᾶς	41
Ἑνότητα Ε΄: Πνευματικές Ἀνησυχίες	49
Ἑνότητα ΣΤ΄: Τά Παιδικά Χρόνια	59
Ἑνότητα Ζ΄: Ἀφιερώσεις	67
Παράρτημα Α΄: Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ σὺ χεῖρα κίνει	101
Παράρτημα Β΄: Κατάλογος τῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τοῦ φωτός καὶ τῆς Ἐλευθερίας	103
Παράρτημα Γ΄: Δημοτικά ποιήματα ἀγνώστων ποιητῶν	107

## ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Έχω τήν καλή τύχη καί τό προνόμιο νά γνωρίζω τήν ὄλη μέχρι σήμερα ἐκπαιδευτική, ἐπαγγελματική, ἐπιστημονική, πανεπιστημιακή καί λογοτεχνική – ποιητική δημιουργική πορεία καί γενικά τίς ἐμπνευσμένες πνευματικές δραστηριότητες τῆς ὄλης μέχρι σήμερα ζωῆς τοῦ Καπετᾶ Γιώργη Σπηλιώτη.

Ἰδιαίτερα ὅσον ἀφορᾷ στό λογοτεχνικό – ποιητικό του ἔργο, καθώς ἐπίσης καί σέ κάθε ἄλλη προσπάθειά του γιά τή διατήρηση καί προβολή τῆς πνευματικῆς ζωῆς τῶν συνανθρώπων μας, καί κυρίως ὅσον ἀφορᾷ τίς πνευματικές καί ἀνθρωπιστικές ἀξίες. Σέ αὐτά ὅλα ἐπιτρέψτε μου νά προσθέσω καί τήν Ἑπτανησιακή του ἐπιμέλεια πνεύματος (κουλτούρα).

Μέ τήν πολύπλευρη, πολυδύναμη καί ρηζικέλευθη προσωπικότητά του, μπορεῖ ἄνετα νά χαρακτηριστεῖ ὡς ἓνας ἀκόμη «πνευματικός μαχητής» στή σημερινή ἐποχή τοῦ εὐτελισμοῦ τῶν ἀνθρωπιστικῶν καί πνευματικῶν ἀξιῶν, πού εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ἔκρηξης τῆς Ὑψηλῆς Τεχνολογίας (4η Βιομηχανική Ἐπανάσταση), πού ὅπως ἔχει γράψει καί ὁ Γάλλος Βιολόγος J. Rostand: «Μᾶς ἔκανε θεοῦ προτοῦ ἀξιωθοῦμε νά γίνουμε ἄνθρωποι».

Αὕτη εἶναι ἡ 10η ποιητική συλλογή τοῦ Καπετᾶ – Γιώργη Σπηλιώτη μέ τόν τίτλο «ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΑΓΙΣΣΑ» ἀποτελεῖται ἀπό ἐνέα Ἐνότητες, μέ πρώτη «Τά Θαλασσινά (14) ποιήματα» πού ἐκφράζει τή μεγάλη ἀγάπη του γιά τή θάλασσα, «ἀθεράπευτα Ἴόνιος», ὅπως γράφει ὁ ἴδιος κλείνοντας τή συλλογή.

Ἀκολουθοῦν οἱ Ἐνότητες: Ποιήματα Θαλασσινά (8) Ποιήματα Ἱστορικά (8), Ποιήματα Ἀγάπης, (4), Ξενιτιάς (4), Ποιήματα Πνευματικές Ἀνησυχίες (6), Ποιήματα Τά παιδικά χρόνια (4), Ἀφιερώσεις (4) ποιήματα, Κριτικές ἐπί τοῦ ἔργου καί τρία Παραρτήματα Α', Β', Γ'.

Τό Παράρτημα Α' ἀναφέρεται στό «Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κείνει».

Τό Παράρτημα Β' παρουσιάζει ἓνα Κατάλογο τῶν θυσιασθέντων Ἑλλήνων ὑπέρ τοῦ φωτός καί τῆς Ἐλευθερίας.

Τό Παράρτημα Γ' ἐκθέτει Δημοτικά ποιήματα ἀγνώστων ποιητῶν γιά νά μή χαθοῦν.

Ἰατρός Φώτης Παυλάτος  
Ὁμότιμος Καθηγητής Ἱατρική  
Πανεπιστήμιου Ἀθηνῶν



## **Ένότητα Α': ΘΑΛΑΣΣΙΝΑ**





## **Ἡ ἀχτίδα τοῦ καθρέφτη**

Ἄπ' τῆς γαλέρας τό πρωραῖο τό κατάρτι  
ἀγνάντευα στοῦ βράχου τήν κορφή  
λευκό μαντίλι κι ἓνα δάκρυ  
νά ἴρχονται μέ τ' ἀγέρα τήν πνοή.

Μάζεψα τήν ἀχτίδα τοῦ καθρέφτη  
τ' ἀγέρι ἔφερε μαζί τό σ' ἀγαπῶ  
στό πίο ψηλό τά κρέμασα κατάρτι  
νά τά ἴχω στά ταξίδια φυλαχτό.

*Δεκέμβρης 22, 1964*

## Ἡ γεύση τῆς ἀρμύρας

Ἄφησε τὴ φαντασία σου ναύτη τοῦ Ἴονίου  
νά ταξιδέψει στὰ παλιά καί στὰ σκληρά τὰ χρόνια,  
πού σ' εἶχανε ἀγγίξει ἡ μοναξιά, ἡ ἀρμύρα, το κατράμι  
μέ βίτσα μαγική να μὴ στεγνώνει ἡ ἀρμύρα.  
Τό ωραῖο τό φύλλο κρεμόταν' ἀπ' τὰ χεῖλη σου  
γιά νά δεχτεῖ τό χάδι ἀπό τὰ ροζιασμένα χέρια σου  
καί νά γευτεῖ αὐτὴ σου τὴν ἀρμύρα.

᾽Ω! γυναῖκες ξωτικές τοῦ Μπανγκόγκ  
σάν γοργόνες ἀπό μύθους τῆς Ἀνατολῆς  
ἀνέμεναν τόν ναυτικό σάν θεῖο δῶρο.  
Οἱ Παπωνέζες πολὺ προκλητικές  
μέχρι νά γευτοῦν αὐτὴ σου τὴν ἀρμύρα,  
πού σάν ἀγγίζουν τ' ἀρμυρισμένα χεῖλη σου  
γινόντουσαν νεράϊδες τῆς Ἄπω ἀνατολῆς.  
Ὅσο γιά τὴ νότιο Ἀμερική τὴ φλόγα σβήνουν  
πρῶτα μέ κρασί καί μέ χορὸ τῆς σάμπας  
καί περιμένουνε τό ναυτικό σάν θεῖο δῶρο.  
Ἡ Πολωνία ἦταν πάντοτε στή φτήνια  
μέ δυὸ λεμόνια περνοῦσες ἀνετα στή Γδύνια.  
Ἄν πᾶς πιὸ πάνω στίς χώρες τοῦ βορρά  
θά βρεῖς ξανθούς φιλόξενους ἀγγέλους,  
κορίτσια τὰ πιὸ ἀγαπητά σ' ὅλο τόν κόσμο.  
Μά τί νά πεῖς γιά τίς νεράϊδες τῆς Γρανάδας  
καί τοῦ Λονδίνου ἐκεῖνες τίς ὁμορφες βραδιές....  
Ἄναμνήσεις καυτές, εἰκόνες πού ξεθώριασαν  
στό πέρασμα τοῦ χρόνου!

*R.P.I., Troy, N.Y. 1979*

## Θρησκευόμενοι

Στά μύρια τά ταξίδια μου  
στis γειτονίες του κόσμου  
συνάντησα καί όμίλησα  
μέ ναυτικούς καί άλλους,  
για τό θεό, για τή ζωή καί τή γυναίκα  
καί πώς αυτά λατρεύονται.

Μέ τόν Κινέζο βουδιστή  
όπου γονατιστός μέ χέρια ένωμένα  
μπροστά σέ ένα άγαλμα θεόρατο του Βούδα  
χοντροκομμένο, άκομψο, λιγάκι στρουμπουλό  
καί άναμένει νά είσακουστεί ή προσευχή  
καί νά σωθει ή ψυχή του.

Ό Ίνδος μέ τό σαρίκι του  
καί μ' όψη αίνιγματική  
κοιτάζοντας τίς άνοιχτές παλάμες  
στήν ιερή προσεύχεται άγελάδα  
άναμένοντας σέ κάποιο θαῦμα  
τήν τροφή για τήν παρούσα ήμέρα.

Μέ τά χέρια στό πρόσωπο, γονυπετής,  
ψελλίζοντας δεήσεις, ό ιερέας τής Ίσιδος  
στό Ντενεράχ, ίκέτης γενόμενος  
του ζεύγους των άκτίων του Σείριου  
«Εϊθε φωτίσουν ως τό άβατον του βωμου».

Ό ισλαμιστής στον Μπίρ Άλλάχ γονυπετής  
προσεύχεται χτυπώντας τό κεφάλι του στό χῶμα.  
Μέ προσμονή έλπίζοντας νά βρει  
στήν άλλη τή ζωή άφθονο πιλάφι καί ούρί.  
Κάποιοι άλλοι τυχεροί στή Μέκκα τρέχουν  
για νά κτυπήσουν τό κεφάλι τους στήν «πέτρα»  
πού ήλθε έξ ουρανού άπ' τό θεό τόν Μπίρ Άλλάχ  
νά βροῦνε άφθονο στήν Παράδεισο πιλάφι καί ούρί.

Οί έβραϊοί\* σειόμενοι, προσεύχονται, μόνο οί άντρες  
κατάρες εκτοξεύοντας ενάντια του θανάτου  
καί υπόσχονται πώς θά τηροῦν τίς έντολές,  
πού έδωσε ο θεός του Ίσραήλ πάνω στην πέτρα.

Οί ναυτικοί οί χριστιανοί παρ' ότι εΐναι βλάστημοι  
στόν κίνδυνο προσεύχονται στόν άγίο τους μόνο,  
για νά μεσολαθήσει στό θεό και νά σωθοῦνε.  
Συνήθως τάζουν ένα κερι ψηλό σάν τό κατάρτι  
καί όταν σωθοῦν ελπίζοντας πώς κάπου θά τό βροῦν  
κι άν δέν τό βροῦν προσφέρουν μέ κατάνοιξη  
ένα κουβάρι σπάγκο κερωμένον.

Κι αὐτοί πού πᾶν στην έκκλησιά  
ανάθεμά το κι άν κατάλαβαν τί λέει  
ό ψάλτης ο δεξιός απ' τόν άριστερόνε.  
«Προσεύχομαι για νά ψοφήσει ή γίδα  
του γείτονα, έτσι κι δυό θά εΐμαστε ίσοι».  
Καί όσο για τό κήρυγμα θέ νά σοῦ ποῦν,  
...ύπέροχα έμίλησε στόν άμβωνα ο κήρυκας  
σάν μέλι έτρεχαν τά λόγια του, όλο φωτιά και λάβα  
στούς άπιστους κι άμαρτωλούς.  
Κι άν θά ρωτήσεις τί εΐπε, θά πάρεις την άπάντηση:  
«Γέ μου, μά δά κατάλαβα τί έλεγε, τό μόνο  
πού κατάλαβα ήταν για κόλαση και καζάνια».

Έκείνοι εκεί στην Άφρική και εκείνοι μεσ' στά δάση  
άλλοι ύμνοῦν τό διάβολο και άλλοι τά ξόανα και ζώα.

Καθένας απ' τούς βουδιστές, έβραϊους, χριστιανούς,  
και οί όπαδοί του Μπίρ Άλλάχ δέν έχουν καταλάβει  
πώς ο θεός εΐναι «ENNOIA» και «ΑΓΑΠΗ»  
χωρίς μορφή, δεφτέρια και βιβλία,  
καζάνια, πιλάφια, ούρί, περιβόλια κι άμπελώνες.

Δεκεμβρίου 1, 2020

\*Οι ορθόδοξοι έβραϊοι (hashidom)

## **Καρδιά από πορφύρα**

Ὁ καπετάνιος πού παλιά στῆς θάλασσας τά πλάτη  
ἔσχιζε τοῦ ὀρίζοντα τῆ ρόδινη γραμμῆ,  
ὅταν τοῦ ἡλίου ἔγερνε τό κουρασμένο μάτι  
ἢ τό πρῶι πού ξύπναγε μέ ρόδα τήν αὐγή.  
Ζωντάνια εἶχε στή ματιά καί στό φιλί ἀρμύρα  
τά μυστικά του μοίραζε μ' ἀστέρια τῆ νυχτιά  
σάν τό φεγγάρι μάγευε παίζοντας μέ τό κύμα  
παροπλισμένος βρίσκεται τώρα ἀπό καιρό.....  
σέ μιά παράμερη γωνιά πάν' στην στεριά.

Τό παρελθόν του δέ μετῶ, κιτρίνισε ἡ σελίδα  
ἀδιάβαστη τήν ἔκανε ὁ πανδαμάτωρ χρόνος,  
ὅπως σκουριάζει τό ὄνομα τοῦ πλοίου στήν ἀρμύρα  
καί τρέχει κάτω ἡ σκουριά σάν νά 'ναι δάκρυ, πόνου.

Θυμᾶται πάντα ἔβρισκε τό φάρο, τό λιμάνι  
καί τήν ἠχώ πού ἀκούγονταν σ' ὀμίχλης καταχνιά.  
Σκέφτεται τώρα, βρίσκεται στόν κόσμο ἕνα φανάρι  
ἴσως τό φῶς του τό ἀμυδρό νά φέξει στήν καρδιά.

Κάπως νά νιώσουνε κι αὐτοί 'δῶ πάνω στή στεριά  
αἰσθήματα ὑψηλά, πού ἡ θάλασσα κι ἀρμύρα  
τά μύρια τά κεντήματα σέ οὐράνια ξαστεριά  
χαρίσανε στούς ναυτικούς καρδιά ἀπό πορφύρα.

*R.P.I. Troy, N.Y. 1978*

## Στό τέλος μένουν σιωπηλοί...

Γεμάτος όνειρα, όρμή και προσδοκίες  
νέος πολύ πάν' στον άνθό της νειότης  
έφυγα και 'γώ άπ' τό νησί  
παίρνοντας τής μάνας τήν εύχή.  
Στό πρώτο μάρκο πέτυχα σκαρί γιαπωνικό  
μέ γέρους ναυτικούς σέ μηχανή, κουβέρτα  
και τά ταξίδια ήτανε Εύρώπη – Περσικό.  
Ταξίδευαν όλόκληρη ζωή  
κι είχαν ρουφήξει μέ την κούπα τήν άρμύρα,  
διηγώντας ..... στό τέλος μένουν σιωπηλοί.....  
Ήξεραν στά λιμάνια τό πού και τί  
στά βρώμικα σοκάκια στή Δαίρα.  
Σάν νά ώραίζονται και ξαναζούν  
τά περασμένα τής νιότης τά ταξίδια.  
Μιλούνε πάντα σκεφτικοί  
και ξέρουνε του κόσμου τσί ιστορίες.  
Μιλούν για όμίχλη και φουρτούνα 'κει στον Μπέη,  
Γκέϊσες, Ζεχρά και ώραίες άμαρτίες,  
στό τέλος μένουν σιωπηλοί.....  
Τή ράδα\* πού 'χαν μείνει στή Βομβάη  
γι' άστερισμούς, για άπνιες και πορείες,  
στό τέλος μένουν σιωπηλοί.....

*Έν πλώ 1964*

*\*ράδα: άναμονή πλοίου έξω από τό λιμάνι*

## Τήν ώρα τοῦ καφέ

Κουβέντα πιάσανε τήν ώρα τοῦ καφέ  
οἱ ναυτικοί στήν πρύμη γιά γυναῖκες.  
Συγκρίνουνε τιμές παλιά στή Γιαπωνία  
μέ τοῦτες ἔδω τιμές στί Ἀμερικῆς  
καί γιά τίς φτήνιες στό Μπανκόγκ, στήν Ἀφρική  
στή ὁμορφη Ἀβάνα καί Ἰνδίες.

Κάποτε ἡ σκέψη ἐρχότανε στό σπίτι  
καί τότε νιώθοντας μιά κάποια τύψη,  
ἄλλαζαν τήν κουβέντα στό λεπτό  
καί μοῦ ἔλεγαν γιά μάρκα πού ἔχαν κάνει  
τά κοντινά, σάν Πειραιά στήν Κρήτη.

Φαίνεται ἡ λαμαρίνα πώς εἶναι δαγκωμένη\*  
ρίχνουνε ὅλα τά βάρη τους στήν τύχη.  
Φεύγοντας γιά καινούριο μάρκο  
δέν μπόραγε νά ξεχαστεῖ ἡ λύπη...  
ἐκείνο τό φιλί σμιγμένο μ' ἓνα δάκρυ,  
μαντίλι πού ἀνέμιζε στοῦ λιμανιοῦ τόν ντόκο.

Ρίχνει τήν πασέτζα κάθε βράδυ  
ὁ θερμαστής ἀπ' τήν Ἰθάκη,  
γιά νά πιστεῖ ὅτι ἡ Γιόκο τόν θυμᾶται.  
Δέν τοῦ ἔρθε εὐνοϊκά οὔτε ἀπόψε..  
ἀπ' ὅταν τόν ἀπάτησε ἡ Γιόκο  
ἡ καρδιά του ἔμεινε στό Ναγκασάκι...

*Ἐν πλῶ 1967*

*\*Ο ψυχοπνευματικός τους κόσμος ἔχει ἐπηρεαστεῖ ἀπό τήν κλεισοῦρα στό πλοῖο*

## Φιλία

*Χαιρετισμός στον ποιητή Κώστα Σταμάτη  
Υποναύαρχο Λ.Σ. ε.α.*

Σιωπηλά σάν νερό πού κυλά  
ό χρόνος φευγαλέα παρήλθε.  
Τή φιλία ἴχνος σκιᾶς δέν τήν ἄγγιξε.  
Ναί, κρατήθη ἀγνή καί ἀρτία.

Κι ἄν χειμῶνες στό πέρασμα  
ἄφηναν πάντα τά χιόνια  
τά ψηλά τά βουνά καμαρώνουν  
στ' ἀλπικό τους τό χρώμα.

Μέ ἀρετή πλουτισμένο τό πνεῦμα,  
με ἠθική πού δέν βρίσκει τό μέτρο  
σ' εἶχα πλάσει στή νεαρά φαντασία,  
νῦν, θαυμάζω τήν αἰχμή τήν τελεία.

Ἡ καλή ἢ φιλία στό παλιό  
τό κρασί πάντα μοιάζει,  
πού ό χρόνος φευγαλέα τό εὐλογεῖ  
μέ τή χάρη νά εὐφραίνει καρδίες.

*Δεκεμβρίου 18, 2020*



## Οί μουσες στό σεργιάνι

Σάν νά 'χέ 'ρθεί πολλές φορές  
στόν ύπνο κάποια βράδια, ἢ καί νά ώραϊσθηκα,  
τήν ώρα ὅπου βγαίνουνε οἱ μουσες γιά σεργιάνι  
ψάχνοντας ἴσως γιά νά βροῦν μέ ποιόν θέ νά καθίσουν  
νά τοῦ κεντρίσουνε τό νοῦ καί τίς χορδές τῆς ἄρπας.

Χθές βράδυ ἦρθαν ὅλες τους καί μ' ἔβαλαν  
στό πλοῖο τιμονιέρη, γιά νά τίς πάω στ' ἀνοιχτά  
στά μαγικά πελάγη νά δοῦμε λέν τή θάλασσα  
στεφανωμένη μ' ἄστρα.

Ἦρθαν καί μοῦ θυμίσανε σέ μέθη ζώντας  
τά βράδια ὅπουμίλαγα μ' ἀστέρια καί φεγγάρι  
κι ἄλλοτε μέ τόν Πολικό καί τό Σταυρό τοῦ Νότου.

Κι ἀφοῦ ἀρχίσαν τό χορό στήν κόντρα τιμονιέρα  
τραγούδαγαν ὡς τήν αὐγή στ' ἀστέρια καί σέ μένα.  
Μά ἡ Καλλιόπη φεύγοντας ἕνα φιλί μου χάρισε  
μέ τ' ἀρμυρά της χεῖλη.

*Νοεμβρίου 22, 2012*



## **Ένότητα Β΄: ΙΣΤΟΡΙΚΑ**



## Ἡ Ἐρυθροσταυρίτισσα

*Στή μνήμη τῆς γαγιαῆς Ξανθῆς Πολιτικοῦ Γκρέκα*



-Μανούλα ἦρθα νά σέ δῶ  
νά σ' ἀποχαιρετήσω  
γιά φεύγω γιά τόν πόλεμο  
πάνω στήν Ἀλβανία.  
-Γιά ποῦ κινᾶς βρέ Χήνα μου  
μεσ' στή φωτιά κι ἀντάρα;  
-Ἡ πατρίδα μάνα τώρα μέ ζητᾶ  
τώρα πού ἔχει ἀνάγκη.  
Ἦρθανε πάλι βάρβαροι  
καί θέλουν νά τήν πάρουν,  
σκλάβοι νά γίνουμε ἐμεῖς  
κι' αὐτοί τρανοί ἀφεντάδες.  
-Καλή σου στράτα Χήνα μου  
κι ἡ Παναγιά μαζί σου,  
νά πᾶς καί νά προσφέρεις  
γιά τή γλυκειά πατρίδα,  
μαζί μέ τήν ἀγάπη σου  
ὅ,τι ἡ καρδιά σου κλείνει.

Ταγμένη ἐγεννήθηκες  
στήν προσφορά τ' ἀνθρώπου  
καί τοῦ Ἐρυθροῦ μας τοῦ Σταυροῦ  
θεραπείδα να 'σαι  
γιά προσφορά ὅπου ὑπάρχει ἀνάγκη.

*Πάτρα, 22-11-2020*

## Εὐρώπη... ὅμως θυμήσου

«... Ὅτι ἔγινε μπορεῖ νά ξαναγίνει ἀδέλφια,  
στῶν πυρωμένων τούτων βράχων τή λαμπράδα  
μέ σάρκα θεία μόρεσ' ὁ ἄνθρωπος νά ντύσει  
τό φωτεινότερο ἀπ' ὅλα τὰ ὄνειρά του...  
κι ἂν πρέπει νά πεθάνουμε γιά τήν Ἑλλάδα,  
θεία εἶναι ἡ Δάφνη! Μία φορά κανεῖς πεθαίνει».  
(Frederic Mistral 1830 – 1914)

Εὐρώπη, ἄχ Εὐρώπη, μονάκριβή μου κόρη,  
πῶς ξέχασες τή μάνα πού σέ γέννησε;  
Ποῦ βρήκες δύναμη νά θρέψεις τόσο μίσος;  
Πατί, γιατί ὑποδαυλίζεις ξανά γενοκτονία;  
Νά, πάρ' τό σπαθί τῆς λευτεριάς,  
πού στάζει ἀκόμη αἷμα,  
καί τήν καρδιά ξερίζωσ' ἀπ' τά στήθη μου,  
ἂν ἱκανοποιεῖ τό πάθος σου, τόν ἀσελγή σου πόθο  
καί δῶρο χάρισέ την στους βάρβαρους.

Ἴσοπέδωσε τούς ναούς τῶν θεῶν  
καί τά μνημεῖα τῶν ἡρώων ἀδελφῶν σου.  
Ὅμως θυμήσου ἐσύ κι οἱ βάρβαροι,  
τό πνεῦμα μου θά ΖΕΙ!  
Δέν θά πεθάνει ἡ Ἑλλάδα!

Ρίξε στή φωτιά το κάθε τί πού εἶναι ἑλληνικό,  
νά μή σοῦ θυμίζει Ἱστορία, Ἀρχιτεκτονική,  
Γεωμετρία, Ἠθική, Μαθηματικά, Ἀστρονομία,  
Ποίηση, Ἱατρική, Φιλοσοφία, Δημοκρατία.  
Ἄχ! Ναί, Δημοκρατία. Δυστυχισμένη κόρη,  
οἱ βάρβαροι ἐκπόρνευσαν τή Δημοκρατία μου,  
πού ἐγώ τή γέννησα καί σοῦ ἔδωσα γιά προίκα.

Ρίξε στη φωτιά τά ὄσα κλεμμένα  
στολίζουν τά μουσεῖα σου Εὐρώπη.  
Πιές ἀπ' τό κρασί τῆς λησμονιᾶς γιά νά ξεχάσεις  
τ' ὄνομα Φειδίας, Πυθαγόρας, Ἀναξαγόρας, Ἀριστοτέλης,  
Πλάτωνας, Θαλής, Ἡράκλειτος, Σωκράτης,  
Πίνδαρος, Δημόκριτος, Ἴπποκράτης, Εὐκλείδης,  
καί μία χιλιάδα ἀκόμη Ἑλλήνων  
πού σοῦ ἔδωσαν τό φῶς τοῦ Προμηθέα.

Κι ὅταν τ' ἀπαρνηθεῖς αὐτά τά ιερά,  
σάν ἀπαρνήθηκες τή μάνα πού σέ γέννα,  
τότε ἐσύ ποιά θά 'σαι;  
Πῶς θά σέ λένε τότε οἱ βάρβαροι λαοί σου;  
Τί, τά παιδιά σου δίδαξες;

Ὅμως, να σκέπτεσαι ἐσύ κι βάρβαροι  
ὅτι τό πνεῦμα μου αἰώνια θά ΖΕΙ!  
Ἡ Ελλάδα εἶν' ἀθάνατη  
ποτέ της δεν πεθαίνει!

*Νοεμβρίου 20, 2012,*



## **Ἡ μάχη τῶν Θερμοπυλῶν 480 π.Χ.**

Σάν ἔφθασε στίς Θερμοπύλες ὁ Ξέρξης  
μέ ὀρδές Περσῶν νά πάρει τήν Ἑλλάδα  
οἱ Σπαρτιάτες τρακόσοι ὅλοι κι ὅλοι,  
μόνοι τους χωρίς τους Αθηναίους,  
ἀφοῦ εἶχανε διαφωνίες μέ τήν Ἀθήνα,  
κράτησαν τόν Ξέρξη καθηλωμένο  
μέχρι πού ὁ Ἐφιάλτης ἔδειξε τόν πίσω δρόμον...  
«Μάντιος, ὁ τότε Κήρας ἐπερχομένας σάφα εἰδώς...»  
Κι ὁ μάντης γνῶριζε πώς ὁ Ἐφιάλτης θά φανεῖ  
κι οἱ Πέρσες θα περάσουν.

*Πάτρα Ἰούνιος 2019*

## **Ἡ μάχη τοῦ Μαραθῶνα 490 π.Χ.**

*«Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει»*

Στό Μαραθῶνα ἔφθασαν οἱ περσικές ὀρδές  
ἕνας στρατός πλήρως οργανωμένος  
ἔχοντας σάν σκοπό  
νά τιμωρήσουνε Ἐρέτρια κι Ἀθήνα.  
Οἱ Ἀθηναῖοι κατέφυγαν στήν Ἀθηνᾶ Παλλάδα  
ζητώντας τή βοήθεια γιά νά γλυτώσει ἡ πόλη.  
Κι ὁ ἱερέας ἐρμήνευσε τή βούληση τῆς Ἀθηνᾶς:  
«Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει,  
εἶναι ἄσχετος ὁ ἀριθμός τῶν Μήδων  
καί μή φοβᾶσθε τόν ἐχθρό  
σάν ἔχετε στό νού σας τήν συμβουλή τῆς Ἀθηνᾶς,  
σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει».  
Ἡ Ἀθηνᾶ θά εἶναι μαζί σας ὁδηγός...  
«Εἶδαν τήν Ἀθηνᾶ σάν ἄνδρα ἐν τῇ μάχῃ  
παρεῖναι τό εἶδος καί τήν σκευήν ἄγροικον.  
Οὗτος τῶν βαρβάρων πολλούς καταφονεύσας  
ἀρότρῳ, μετά τό ἔργον ἦν ἀφανής.  
Ἐρομένοις δέ Ἀθηναίοις ἄλλο μὲν θεός  
ἔς αὐτόν ἔχρησεν οὐδέν.  
Τίμα δέ Ἐχαιτλέον ἐκέλευσεν ἦρωα».  
Καί τελικά δέν πέρασαν οἱ Μῆδοι!

*Πάτρα, Δεκέμβριος 2020*

## **Ἡ ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας 480 π.Χ.**

Σάν ἔφθασε με πλοῖα στον Πειραιά ὁ Ξέρξης,  
οἱ Ἀθηναῖοι τήν συμβουλή ἐζήτησαν  
ἀπό τό Δελφικό Μαντεῖο:  
«Ξύλινα τείχη θα σώσουνε την πόλη».  
Καί ὁ ἱερέας τῆς Ἀθηνᾶς μετέφερε τό χρησμό  
καί πρόσθεσε το «Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει».  
Ὁ Θεμιστοκλῆς ἐρμήνευσε ὀρθά  
«ξύλινα τείχη εἶναι τά πλοῖα».  
Μέ αὐτούς τούς δύο χρησμούς  
πορεύτηκαν στη ναυμαχία.  
Τή νύχτα πριν, ὁ ἐξόριστος Ἀριστείδης  
μέ ντόπιους ψαράδες καί τσεκούρια  
ἔβαζαν φωτιές στά περσικά καράβια.  
Οἱ Ἕλληνες θριάμβευσαν στή Σαλαμίνα,  
ὅπως καί ὁ Ἀλέξανδρος στήν Ἴσσο,  
Γαυγάμηλα καί Γρανικό κατόπιν,  
μέ τό «σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει».

*Πάτρα Δεκέμβριος 2020*

*Βλέπε ἐπίσης Παράρτημα Α΄*

## Ἡ ἄλωση τῆς Πόλης 1453 μ.Χ.

Σάν φάνηκαν μπροστά στήν Πόλη  
οἱ βάρβαροι Μογγόλοι,  
οἱ ἕξι χιλιάδες στρατιῶτες  
κλείστηκαν μέσα στά τείχη.  
Δεήσεις ἔκαναν οἱ διακόσες χιλιάδες  
καλόγεροι στίς μονές  
καί στήν Ἁγιά Σοφία,  
μέ κομποσκοίνια καί σταυρούς  
«Νίκας τοῖς βασιλεῦσι κατά βαρβάρων δωρούμενος».  
Ἐνῶ παρακαλοῦσαν, ὁ ἐφιάλτης  
ἄνοιγε τήν κερκόπορτα στούς Μογγόλους.  
Δέν εἰσακούσθηκαν οἱ προσευχές  
κι ἡ ἄλωσις ἐπῆλθε γιατί τούς ἔλλειπε  
τό «Σύν Ἀθηνᾶ καί χεῖρα κίνει».

*Πάτρα, Δεκέμβριος 2020*

## Θέμιδα ή τυφλή θεά

*Άεναον φῶς ἐν τῇ σήμερον ἡμέρα!*

Χαίρε ἐσύ τοῦ Προμηθεά τῆ δάδα πρώτη κρατήσας  
γιὰ νὰ φωτίζει τὰ σκοτάδια τῆς ἀμαθείας.

-Ἐγκλημα στυγερό!

Χαίρε ἐσύ τὴν Δημοκρατία ἐμπνευσθεῖσα  
γιὰ νὰ ζεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐν ἐλευθερία.

-Ἐγκλημα στυγερό!

ὦ! Δικασταί! Καταδικάστε τους γιὰ ἐσχάτη προδοσία!

Ἀλήθεια ποῦ εἶναι ἡ θεά ἐν τῇ σήμερον ἡμέρα,  
καὶ ποῦ οἱ ὑπηρέτες της;

Ἐν τῇ σήμερον ἡμέρα ἰάθη ἡ θεά

στό πέρασμα τοῦ φωτός,

παραγκωνισμένη στό πέρασμα τοῦ χρόνου,

στό περιθώριο τοῦ δρόμου ... τῶν ἀρετῶν!

Ἀναδύθη ἡ ἀσυδοσία φέρουσα μάσκα Δημοκρατίας

μέ ὑπηρέτες μόνο οἱ τοῦ Νόμου «Περί εὐθύνης λειτουργῶν».

Τί ἀπογοήτευση τό πολιτικό σύστημα!

Καί ἡ θεά ΜΗ τυφλή πλέον... ἐστίν ἀποῦσα.

Οἱ ὑπηρέτες της κατά καιρούς καταδίκασαν

σέ ἐξορία ἢ θάνατο αὐτούς πού κατά καιρούς

τόλμησαν νὰ ἀνάψουν τό δαυλό τοῦ Προμηθεά

γιὰ νὰ φωτίσει τὰ σκοτάδια τῆς ἀμαθείας.

Αὐτούς πού ἐμπνεύσθηκαν τῇ Δικαιοσύνη,

τῇ Δημοκρατία, γιὰ νὰ ζεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερος.

Ὁ κατάλογος τῶν θυσιασθέντων ὑπὲρ τοῦ φωτός  
καί τῆς Ἐλευθερίας μακρὺς.  
“Τὸ σαρκίῳ τελευτησάτω ἐν ἐξορία,  
ἀλλὰ ἡ Ψυχὴ ζῶσα στό ΦΩΣ ἐν ἐλευθερία”.  
Στόν ἀντικρὺ τό βράχο κρεμασμένη ἡ θεὰ Θέμιδα  
στό περιθώριον τοῦ χρόνου,  
παραγκωνισμένη στό περιθώριον τοῦ χρήματος,  
σ’ ἀνήλιαγα ὑπόγεια ξεχασμένη.

Οἱ ὑπηρέτες ἀπεδείχθησαν κατώτεροι τῶν περιστάσεων!  
Ποτέ δέν ξέχασαν οἱ πολιτικοὶ δολοφόνοι, ἂν καί ἀργά, νά  
ἀνακηρύξουν ἐκ τῶν ὑστέρων ἥρωες αὐτοὺς πού ἔδωσαν το  
φῶς καί τήν ἐλευθερία στόν ἄνθρωπο!  
Σάν νά ζητοῦν συγχώρεση...  
Κι ἄς ἐγκληματοῦν κι οἱ ἴδιοι ἀκόμη τώρα...

*Ἡ συνέχεια στο Παράρτημα Β΄  
Πάτραι Δεκέμβριος 2020*

## Ἐορθώσου μάνα Ἑλλάδα

“...μητρός τέ καί πατρός τε καί τῶν ἄλλων προγόνων ἀπάντων  
τιμιώτερον ἐστίν πατρίς καί σεμνότερον καί ἀγιώτερον  
καί ἐν μείζονι μοίρα καί παρά θεοῖς καί παρά ἀνθρώποις  
τοῖς νοῦν ἔχουσι...” Σωκράτης

Ἑλληνες! Ἑλληνες, ὅπου βρίσκεσθε  
στίς θάλασσες, στά ξένα,  
σέ πόλεις, χῶρες καί βουνά  
μάθετε πώς πληγώθηκε  
αἰμορραγεῖ ἡ Ἑλλάδα μας  
καί πάει νά ξεψυχήσει.

Δέν ἦταν Φράγκου χτύπημα  
δέν ἦταν Τούρκου βόλι,  
πισώπλατη ἦταν μαχαιριά  
ἀπό παιδιῶν της χέρι  
π’ ἄγγιξε τήν καρδιά της.  
Π’ αὐτό ἡ μαχαιριά αὐτή  
πονά πιότερο ἀπό τίς ἄλλες.

Δέν εἶν’ ἡ πρώτη της φορά  
πού τήν κτυπήσαν στήν καρδιά,  
«ἔχει περάσει ἡ κάπα της  
χιλιάδες τέτοιες μπόρες ...».  
Μά μπόρεσε νά σηκωθεῖ  
γιατί στό ξένο βόλι  
μαζεύονταν ὅλα τά παιδιά  
τριγύρω στήν ποδιά της  
κι ὀρθώνανε τά στήθη τους,  
γιατί πιστεῦαν ὅτι  
ἡ λευτεριά κερδίζεται  
μονάχα μέ θυσίες,  
ὅμοιες μ’ αὐτές πού ἔγιναν  
στό Ζάλογγο, στό Κούγκι  
καί μέσ στό Μεσολόγγι.

Μά τώρα, όπου κάναμε  
τό κόμμα μας θρησκεία  
καί ξεχαστήκαν οί θεοί,  
μαζί μέ τίς θυσίες,  
τόσων καί τόσων γενεών  
πού 'δώσαν τή ζωή τους  
καί χύσανε τό αίμα τους  
γιά νά 'ναι ή μάνα λεύτερη  
μαζί μέ τά παιδιά της.

Όλα έξεχαστήκανε  
τά πήρε ή λήθη, στό μακρύ  
κι αγύριστο ποτάμι...  
Δέν βρίσκεται πιά ό έχθρός  
έξω άπ' τ' άγια τείχη,  
γιατί τότε οί Έλληνες  
θά 'τανε μονιασμένοι.  
Μά τώρα δυστυχώς  
βρίσκεται ό ύπουλος έχθρός  
μέσα στά άγια τείχη.  
Βρίσκεται μεσ' στή σκέψη μας  
ύπουλος καί επικίνδυνος  
άνίκητο σάν τέρας....

Ξεπέσαμε πιά ήθικά  
μέ δόλωμα τό χρήμα,  
π' άνοιξε τήν κερκόπορτα  
νά μπούν ξανά οί Οϋννοι,  
μέ χρήμα πού 'ξαγόρασε  
συνείδηση κι όρκους.

Τόν όρκο πού μās έδωσε  
ό ίδιος ό Ιπποκράτης.  
Τόν όρκο όπου έδωσε  
Άλέξανδρος ό Μέγας<sup>1</sup>.  
Τόν όρκο όπου δώσανε  
τότε στίς Θερμοπύλες,



στό Μεσολόγγι οι Έλληνες  
καί μες στην Άγία Λαύρα.  
Προδώσαμε τά ιδανικά  
Πατρίδα καί φαμίλια  
καί κάποιοι παρανόμησαν  
χωρίς αιδώ, χωρίς ντροπή  
νά κλέβουν τήν πατρίδα!

Καί τώρα πού δέν ἔχουμε  
φιλότιμο καί «τσίπα»  
καί σεβασμό στά ἅγια  
τά χώματα ἐτοῦτα,  
πῶς ἀπαιτοῦμε σεβασμό  
συμπόνια ἀπ' τούς βαρβάρους;

Κάνε κουράγιο Μάνα μου,  
ὑπάρχουνε παιδιά σου  
π' ὅσο κι ἄν εἶναι μακριά  
σέ ἀγαποῦν καί θά ῥθοῦν  
νά σοῦ γιατρέψουν τήν πληγή  
γιά νά ὀρθωθεῖς περήφανη  
Ἑλλάδα μου σάν πρῶτα.

Ἑλληνα! Ἑλληνα π' ἀγαπᾶς  
αὐτή τή χώρα Ἑλλάδα,  
ὅπως μπορεῖς βοήθησε.  
«Αὐτό τό λόγο θά σᾶς πῶ  
δέν ἔχω ἄλλο κανένα,  
μεθύστε μέ τό ἀθάνατο  
κρασί τοῦ Εἰκοσιένα<sup>2</sup>».

1. Στή Σινώπη

\*2. Παλαμᾶς

“Εἷς οἰωνός ἄριστος, ἀμύνεσθαι περί Πάτρης” τοῦ πατριώτη Ἐκτορος,  
Μαρτίου 25, 2017



**Ένότητα Γ΄: ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΓΑΠΗΣ**



## Έντελβάϊς



Χρόνια πολλά προσπάθησα νά βρω  
στό φυτικό βασίλειο ποιό είναι τ' όμορφότερο  
λουλούδι πάνω στή γή καί μέσ' στής θάλασσας τα βάθη.  
Στόν κόσμο έπλανήθηκα σχίζοντας τά πελάγη  
καί τά ποτάμια τών Ίνδιών μαζί της Βραζιλίας  
όμως δέν βρήκα λούλουδο κανένα  
πού νά μοιάζει στό άνθος τό άλπικό.

Έκει ψηλά στήν έρημιά πού ζεῖ  
μοιάζει σάν νά προσεύχεται  
για μάς εις τό Θεό.  
Τό χρώμα του τό κάτασπρο  
άγάπη συμβολίζει κι άρμονική ζωή!

Ό άνθρωπος τό έκανε σύμβολο τής άγάπης  
μά τουτο δέν μπορεί νά ζεῖ κάπου άλλου.  
Εῖναι τό σύμβολο άγνής ψυχής  
πού χέρι δέν τό άγγίζει.

*Έν πλώ, Μαρτίου 3, 1966*

## Λυκαυγές όπτασίας

Στή γυναίκα μου Βασιλική



Δύο περιστέρια άπλωσαν  
τίς κάτασπρες φτεροῦγες  
πού 'φεραν κι άποθέσανε  
μεσ' τά άπλωμένα χέρια  
τήν όπτασία σου χαρά μου,  
πάνω πού ό ήλιος χάραζε  
στοῦ όρίζου τό στεφάνι.

Μαῦρα σγουρά μαλλιά  
μέ φύκια στολισμένα.  
Δύο μάτια καστανά  
σάν δύο πυρσοί, φωτιές,  
πού έλαμπαν στό λυκαυγές  
στό πρώτο του ήλιου χάδι.  
Ένα γλυκό χαμόγελο  
όπως τό φώς του ήλιου  
ζωγραφιζότανε στά χείλη,  
πού άφηναν νά φανούν  
άπ' τό βυθό δύο σειρές  
άσπρα μαργαριτάρια.

Νοεμβρίου 1. 2017

## **Τό πρώτο σου φιλί**

*Στόν έγγονό μου Γιώργο*

Τό πρώτο σου χαμόγελο  
είναι ζωγραφισμένο  
μέ χρώματα άνεξίτηλα  
μέσ' στή ματιά τής μάνας.

Τό πρώτο σου τό σφίξιμο  
μέσα στ' άβρό σου χέρι,  
πού κράταγες σφιχτά-γλυκά  
τό δάχτυλο τής μάνας.

Τό πρώτο σου τ' άγκάλιασμα  
σάν τά χεράκια σου έβαλες  
γύρω άπ' τό λαιμό της  
σημάδι άνεξίτηλο έγινε τό φιλί σου.

Άνοιξη μέ τά λούλουδα  
ό έρχομός σου ήταν  
π' ό κήπος μας πλημμύρισε  
μ' άρώματα τοῦ Μάη.

*Ιουλίου 9, 2018*

## Μή φοβηθείς

*Στήν κόρη μου Διαμαντίνα - Ξανθή*

Μή φοβηθείς τοῦ κόσμου τίς φουρτοῦνες,  
οἱ μπόρες τῆς ζωῆς κι ἂν σέ χτυποῦν  
τά παλληκάρια πίσω δέν γυρνοῦνε  
τραβᾶνε μπρός καί πάντοτε νικοῦν!

Τράβα μπροστά μέ πίστη στήν καρδιά σου  
κάν' τήν ἀγάπη φάρος σου λαμπρό  
τό δίκιο πάντα νά ἔχεις συντροφιά σου  
γιά 'νά καινούριο κόσμο χαρωπό.

Πάλεψε, μόνο ἔτσι κερδίζεις τόν ἀγώνα  
διώξε τά σύννεφα τά μαῦρα τ' οὐρανοῦ  
τό ξεροβόρι μή σέ τρομάζει τοῦ χειμῶνα  
θά φύγει στό πρῶτο πέταγμα χελιδονιοῦ.

Ἄν δέν ἀγωνιστεῖς τόν πόλεμο τόν ἔχεις χάσει  
καί δέν ταιριάζει σέ λεβέντρες σάν κι ἐσένα.  
Πάλεψε, μπορεῖ νά χάσεις κάποια μάχη,  
μά δέν μετρά τό πόσες μάχες ἔχεις χάσει  
μόνο μετρά πόσες φορές ἐγύρισες στή μάχη.

Μή φοβηθεῖς, πάλεψε ὅπως τό λιοντάρι  
κι αὔριο γίνε τ' οὐρανοῦ σταυραετός  
καί σάν θά δεῖς τήν ἀνοιξη νά φθάνει  
γεμάτη φῶς λουλούδια κι ὁμορφιές  
τότε καί σέ ἡ καρδιά σου ἄς γελάσει  
μαζί μέ τ' ἄλλου κόσμου τίς καρδιές.

*Δεκεμβρίου 28. 2013*



**Ἐνότητα Δ': ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΞΕΝΗΤΙΑΣ**



## Γύρνα στόν τόπο σου

Όχι, δέν ήρθα έδῶ στή χώρα σου  
μέσ' στή χλιδή νά ζήσω,  
τό δρόμο δέν θ' αφήσω,  
ξένοι γιά μένα οί χτύποι σου.

Παράξενος ακόμη κι ό ρυθμός σου.  
Μή μέ κρατᾶς νά ζήσω  
σάν τούς λοιπούς.  
Όρθώσου! Μία φωνή μέ κράζει Όπίσω ..

Πλανεύτρα έσύ, στά δίχτυα σου  
πέρασμα θέ νά ανοίξω  
δυό χῶρες νά αγαπήσω ξεπατρίστηκα.  
Δέν μέ λυγοῦν τά πλούτη σου.

Νιότη άπ' τή νιότη δίνω σου  
μέ χιόνια πρίν άσπρίσω  
τό χέρι σου φιλήσω  
κι άντίο είπῶ στά πλούτη σου.

Δέν σέ μισῶ.  
Γόνυ στά πλούτια σου τά ἄϋλα,  
κλείνω καί προσκυνῶ.  
Όμως, μία φωνή μέσα μου προστάζει:  
«Γύρνα στό τόπο πού γεννήθηκες  
κι αντρώθηκες, στόν ιερό σου τόπο.»

*Virginia, usa, 20 Ιουλίου 1983*

## Δελφίνι

Στο γιό μου Γιάννο

Δελφίνι πού στέλνει  
μέ κύμα δροσιά  
κι' ανάλαφρο χάδι  
στήν ακρογιαλιά,  
μήνυμα φέρνει  
πού λέει στό νοῦ  
ήρέμα – ήρέμα  
μαζί σου παντοῦ.

Κι ἐσύ βρέ ναυτάκι  
πού λειώνεις μακριά  
καβάλα στή ράχη  
νά πάμε γοργά.

Κλειῖσε τά μάτια  
νά ῥθεις πίο κοντά  
γιά σένα μονάχα  
χτυπάει ή καρδιά.

Ἔχε μου πίστη  
σάν ῥθάσουμε, εγώ  
γλυκά σ' ἀποθέτω  
ἐκεῖ στό γιαλό.

Ἦρέμα – ήρέμα  
μελτέμι φυσάει  
μ' ἀφρούς θά σέ λούσει  
καί ρόδα τοῦ Μάη.

Ἰουλίου 14, 1963

## Ὁ ξεχασμένος νοικοκύρης

Στή γειτονιά σάν τό ζητιάνο  
ἕνα σκυλάκι τριγυρνᾶ  
σκύβω στά χέρια μου τό πιάνω  
καί μέ τά μάτια μου μιλά.

-Σάν τό ρεμάλι τριγυρίζω  
λίγη ἀγάπη γιά νά βρῶ  
στό κατηφλόπορτο\* γυρίζω  
χωρίς νά φάω οὔτε νά πιῶ.

Βλέπω τά βράδια νά γυρίζει  
ὁ κάθε σκύλος στό χωριό  
καί τόν ἀφέντη νά μυρίζει  
καί τό ζεστό τό σπιτικό.

Ἄλλοι νομίζουν πώς δαγκώνω  
ἢ πώς ζηλεύω σάν παιδί,  
μά εἶμαι σκύλος καί πονάω  
τό σπιτικό πού ἔχω πεῖ.

Ἀπ' ὅταν μου ἔφυγε ὁ ἀφέντης  
δέν ἔχω νύχτα κοιμηθεῖ  
σάν γιό του μ' εἶχε ὁ λεβέντης  
καί ζήσαμε χρόνια μαζί.

Σέ ποιόν τόν πόνο μου νά πῶ  
γιά ν' ἐλαφρώσει ἡ καρδιά,  
στόν τάφο πῆγα νά κλαφτῶ  
ἕνα – δυό βράδια μοναχά.

Θυμᾶμαι εἶχε ἕνα παιδάκι  
πού παίζαμε μέσ' στήν αὐλή  
τό πρόσεχα ὡσάν σκυλάκι  
δικό μου νά ἔτανε παιδί.

Ἐσύ πού γύριζες στά ξένα  
τ' ἀντάμωσες καμιά φορά;  
Μήπως ἐρώτησε γιά μένα  
ὁ φίλος πού 'παιζα παλιά;

Μά τώρα πού 'χω γίνει γέρος  
εἶναι σκληρό, πολύ σκληρό  
ἀπ' ὅταν ἔφυγε ὁ γέρος  
μ' ἔχουνε ἀφήσει μοναχό.

Εἶν' ὑποχρέωση δική μου  
νά τό φυλάω ὅσο ζῶ  
ὥσπου νά ἔλθουν οἱ δικοί μου  
πάλι ἐδῶ στό σπιτικό.

Ἄλλ' ὅπως βλέπεις ἔχω χάσει  
λίγο τό φῶς μου τό δεξιό  
καί ἡ καμπούρα μου ἔχει μάσει  
ὅλο τό ξύλο ἀπ' τό χωριό.

Ἄν εἶχα ὅμως τόν ἀφέντη  
θέ νά καμάρωνα κι ἐγώ  
κ' ἡ κάθε μέρα θά 'ταν γλέντι  
μέσα σ' αὐτό τό σπιτικό.

Ἔτσι 'πε ὁ σκύλος ὁ καημένος  
καί νά .. τό δάκρυ σάν βροχή  
π' ἀγκαλιαστήκαμε στό τέλος  
καί κλάψαμε κι οἱ δύο μαζί.

*Αὐγουστος 1983 Βιργινία, ΗΠΑ*

## Οί πράσινοι καθρέφτες

Προχθές σάν επισκέφτηκα τό ίδρυμα πού  
«έκτείνουν τής ποιηής τό υπόλοιπον οί γέροι»,  
βρέθηκα μπροστά σέ δύο κουφάρια σκελετωμένα  
μά τόσο λατρευτά κι αγαπημένα.  
Τ' άγκάλιασα όπως μέ άγκάλιαζαν παλιά.

Τ' άσπρα μαλλιά τούς χαϊδεψα  
καί κράτησα τά χέρια τούς μεσ' στά δικά μου χέρια,  
σφιχτά, σφιχτά νά νιώσω τόν παλμό τους,  
σάν νά εΐμαστε καί οί τρείς από τήν ΐδια γέννα.  
Καί μείναμε άμίλητοι γιά ώρες  
κοιτάζοντας ό ένας τ' άλλου τούς καθρέπτες.  
Έτσι άπλανή ήταν τοῦ γέροντα  
έκεινα τά όμορφα τά πράσινά του μάτια  
χωρίς τήν έκφραση τής λάμψης τής παλιάς....  
τήν εΐχε ξεθωριάσει ό χρόνος.  
Κι' ενώ τρεμουλιαστά τά χάδια μου κυλοῦσαν  
πάνω στά σκελετωμένα τους τά χέρια,  
έτσι λίγο νά σπάσει ή σιωπή,  
τό γέροντα έρώτησα, «τά μάτια σου εΐναι πράσινα  
σάν τά δικά μου, μπᾶς καί μέ γνώρισες γεράκο;»  
Κι' εκείνος έμενε άπαθής ταξιδευτής σ' άλλα πελάγη...  
Οί δύο καθρέπτες ήταν θολωμένοι.  
-Όποιος καί νά 'σαι άνθρωπε εΐσαι άγνωστος  
στό γέροντα, δέν βλέπεις, πού δέ σου μιᾶ,  
ξεκούφιανε κι έσύ τόν βασανίζεις τόσο...  
Άντε καί πάει στό καλό καί στίς δουλειές σου τώρα...  
-Κατακαημένη μάνα οὔτε καί 'συ μέ γνώρισες!  
Καταραμένε πανδαμάτωρ χρόνε,  
πῶς καταντᾶς τόν άνθρωπο κουφάρι...

*Κεφαλλονιά, Δεκέμβριος 1986*





## **Ἐνότητα Ε΄: ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΑΝΗΣΥΧΙΕΣ**



## **Απέριττη άρμονία**

Τίς νύχτες όταν τό ύποσυνείδητο ξυπνᾶ  
για νά έλέγξει τά πεπραγμένα τῆς ἡμέρας,  
σάν βροῦν οἱ μοῦσες  
ψυχή καί νοῦ σέ ἀπέριττη άρμονία,  
γράφε μου λένε στό χαρτί,  
αὐτά πού ἐσύ διαβάζεις τώρα ...

*Ἐν πλῶ, Ἀπριλίου 10, 2014*

## Δικτατορία

Δικτατορίες ξεφύτρωσαν κατά καιρούς στόν κόσμο  
κυβέρνησαν αυταρχικά για νά μπορούν νά πολεμοῦν  
τούς φίλους τῆς ἐλεύθερης τῆς σκέψης τοῦ ἀνθρώπου.  
Κυβέρνησαν κάποιο καιρό μέ ἐχθρούς τους  
τῆ σκέψη τήν ἐλεύθερη καί τή δημοκρατία.

Μαῦρες σελίδες ἔγραψε γι' αὐτούς ἡ ἱστορία  
κι ἀφανιστήκανε κάποια στιγμή γιά πάντα ἀπ' τή ζωή.  
Πρόσφατα μᾶς ξεφύτρωσε παγκόσμια νέα δικτατορία  
μόνο σκοπό τῆ μείωση τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.  
Ὅπως καί ἄν τήν ὀνόμασαν οἱ ἰσχυροί της γῆς  
ἔφερε ἕναν πρωτόγνωρο πόλεμο τόν βιολογικό!

Ἀνέτοιμος ὁ ἄνθρωπος γιά νά ἀντιμετωπίσει  
τόν ὑπουλο κι ἀόρατο ἐτοῦτο τόν ἐχθρό  
πού τοῦ ἔδωσαν τό ὄνομα covid-19.  
Παρ' ὅλα ὅμως τά βάσανα καί τους πολλούς θανάτους  
μίαν ἀχτίδα χαράζει στόν ὀρίζοντα ἐλπίδας καί φωτός.

*Ἐν πλῶ 2-9-2020*

## Ὁ Ἄγραφος ἠθικός νόμος

Μεσάνυχτα καί κάτι χωρίς νά κρούσуне τήν πόρτα  
ἤλθαν κι οἱ τρεῖς Κυρίες μαζί αὐτό τό βράδυ,  
νά μοῦ κεντρίσουν εἶπανε τή Σκέψη, τή Λογική καί Κρίση.  
Ἔτσι πού νά ἔβγῳ ἀπ' τή μακαριότητα πού ζῶ,  
ὡσάν τό ποιμνιο εὐτυχισμένο στό μαντρί του.

Ὁ ἠθικός ὁ Νόμος εἶπαν, εἶναι ὁ ἄγραφος,  
ἀντίθετα πρὸς τό νόμο πού ψηφίζουνε μεσ' στή Βουλή  
...πού δίκαια καί ἄδικα ἐπιτάσουσι... ἐξυπηρετώντας  
συμφέροντα, σκοπιμότητες καί ἰδιοτέλειες.

Τό πρῶτο κέντρισμα τή Σκέψη ἀφύπνισε  
πού ἔμενε σέ χειμερία νάρκη...  
-Τό κάθε σου διάβημα θά πρέπει νά περνᾷ  
πρῶτα ἀπό τήν ὀρθή τή Σκέψη.  
Τούς ἀτραπούς τούς δύσβατους σάν πάρεις  
θά βρεῖς τό δρόμο ὅπου ὀδηγεῖ στή Λογική.

Μία λεπτή κυρία ἡ Λογική μέ μάτια διορατικά,  
ζυγίζοντας τό κάθε τί, πού κουβαλᾷ ἡ Σκέψη.  
Ζυγίζονται τά ὑλικά φθαρτά, μά καί τά αὔλα  
ἀναμένοντας τό τί θά δείξει ὁ ζυγός τῆς Θέμιδος  
ὅπου ὡς συνήθως γέρνει πρὸς τή μεριά τοῦ δυνατοῦ.

Καί τότε παρεμβαίνει ἡ τρίτη γυναίκεια μορφή  
ἡ Κρίση, ἀφήνοντας στήν ἄκρη τό ζυγό.  
Μέ τό δικό της τό Νοεῖν ἐξετάζει τό κάθε τί  
ἄν εἶναι ἠθικό γιά νά μπορεῖ νά φέρει εὐτυχία,  
ὄχι ὡσάν αὐτή πού ἔχουνε τά ποιμνία στό μαντρί...  
Εὐτυχία πού προέρχεται μόνο ἀπό τό Νοεῖν,  
πού μοιάζει μέ τόν ἔναστρο οὐρανό, τό σύμπαν.

Πληγές, ἀφήνοντάς τες ἀνοιχτές μέ τά κεντρίσματά τους  
ἀφύπνισαν καί τό δικό μου τό Νοεῖν, τόν ἔναστρο οὐρανό μου.

*Πάτρα, Νοεμβρίου 28, 2020*

## Χαιρετισμός στόν δάσκαλο Βασίλη Σταυρόπουλο

*Έζησε από 17-01-1929 μέχρι 13-01-2020*

Ήσουν ψηλός κι αγέρωχος  
σάν τό ψηλό πλατάνι  
μ' αγάπη μέσα στήν καρδιά  
γιά τό παιδί, πού τοῦ 'πλαθες  
τό νοῦ καί τήν ψυχή του.  
Ένας μαθητής πού παίδευες  
στό πέρασμά σου ἀπ' τό σχολειό  
στό Ρατζακλί, Κεφαλλονιάς  
ποτέ του δέν ἐξέχασε πώς τ' ἄνοιξες  
ένα παράθυρο στό φῶς.  
Παίδευες γιά νά δύνανται νά μεταλάβουν  
ἀγνά παρθένα μικρά πνεύματα  
μέ τό φῶς τῆς σοφίας σου.  
Καί αὐτή ἡ θεία μετάληψη  
ἄναψε καί ἀπό ένα φῶς κεριοῦ,  
κι ἔγιναν δυό καί τρία  
καί ἔπειτα χιλιάδες κεριά σκορπίστηκαν  
στά πέρατα τοῦ κόσμου  
ἀγγίζοντας τούς οὐρανοῦς τοῦ ἀπείρου.  
Τό φθαρτό σου σῶμα  
ἀναλύθηκε ἐξ ὧν συνετέθη,  
τό πνεῦμα σου ὅμως τό αὔλο λάμπει  
καί φωτίζει τά πέρατα τῆς οἰκουμένης.  
Εὐλαβῶς κλίνω τό γόνυ  
ἐκ μέρους ὄλων ἐκείνων  
πού δέν σέ γνώρισαν  
καί ὅμως μνήθηκαν κοινωνώντας  
μέ τή σοφία σου.  
Ἀείμνηστε δάσκαλε ἀναπαύσου  
ἔκανες τό καθῆκον σου.  
Ἡ σπίθα τοῦ πνεύματός σου  
θά φωτίζει τά σκοτάδια  
τῆς ἀμαθείας στούς αἰῶνες.

*Ὁ μαθητής σου Γιώργος Σπηλιώτης*

## Τό άρμονικό ταγκό

Τό άρμονικό ταγκό για νά έχει έπιτυχία  
οί χορευτές θά 'ναι σφικτά άγκαλιασμένοι  
για νά 'χει χάρη ό χορός μαζί και άρμονία.

Ό Παρμενίδης δήλωσε πώς ό,τι έχει δημιουργηθεϊ  
μέ τήν έντολή de facto τής ντάμας ΕΙΝΑΙ  
χωρίς τή συμβολή του καβαλιέρου του ΝΟΕΙΝ  
πάντα φέρνει συμφορές και δυστυχία.

Έτσι, ή ντάμα ΕΙΝΑΙ πρέπει να οδηγείται  
άπό τον καβαλιέρο τό ΝΟΕΙΝ  
για να 'χει χάρη ό χορός μαζί και άρμονία.

Ό Όλυμπος, πού κατοικοῦσαν οί θεοί  
ήτανε άπροσπέλαστος, πολύ ψηλά για τους κοινούς  
άνθρώπους, πού δέχονταν τήν ύπαρξη του ΕΙΝΑΙ  
πιστεύοντας ότι 'κει πάνω κατοικοῦσαν οί θεοί.

Οί σημερινοί ούρανοί είναι άπροσπέλαστοι  
για τους ανθρώπους τους πιστούς της ντάμας ΕΙΝΑΙ.  
Ό θρόνος του Θεού, άγγελοι και ή Παράδεισος,  
μέ πίστη χωρίς άμφιβολία, ότι εκεί πάνω ΕΙΝΑΙ.

Οί Πυθίες έδιναν τό χρησμό των θεών και οί πιστοί  
δέχονταν τον χρησμό χωρίς άμφιβολία, ότι έτσι ΕΙΝΑΙ,  
κατ' άπουσία του ΝΟΕΙΝ.

Η καφετζού και ή χαρτορίχτρα έρμηνεύουν τον καφέ  
και τά χαρτιά, για όσους τά πιστεύουν, πώς έτσι ΕΙΝΑΙ,  
κατ' άπουσία του ΝΟΕΙΝ.

Τά παραμύθια τής Μεσοποταμίας και Χαλιμας  
μέ τό έτσι ΕΙΝΑΙ έρχονται έναντια στό φιλοσοφικό  
ΝΟΕΙΝ του φωτεινού ούρανού, πού δίδαξαν  
μέ σκέψη και κρίση οί σοφοί τής αρχαίας Έλλάδος.

Οί έβραϊκοί μύθοι τοῦ Ἀβραάμ, τοῦ Ἰακώβ,  
ἢ τρίωρη στάση ἐργασίας τοῦ ἡλίου στή Γαβαώθ....  
καθώς καί ἡ τριήμερη παραμονή  
τοῦ Ἰωνά στοῦ κύτους τό στομάχι .....  
γιά τούς πιστούς de facto ἔτσι ΕΙΝΑΙ.

Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ΕΙΝΑΙ ἔριξαν στήν πυρά  
τή φιλοσοφία τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, πού στηρίζεται  
πάνω στό ΝΟΕΙΝ, γιά νά δεχθοῦν τό ΕΙΝΑΙ τῶν παραμυθιῶν  
τῆς Μεσοποταμίας, ἀκολουθούμενα μέ θαύματα  
καί ὡς ἐκ τούτου βρίσκονται μακριά τοῦ ΝΟΕΙΝ.

Ἡ ἑλληνική σκέψη, ἀπορία, προβληματισμός καί  
ἐπεξεργασία αὐτῶν ἀπό τό ΝΟΕΙΝ καθόλου εὐκολή  
δουλειά γιά τούς σοφοῦς, ὅπως τά θαύματα τοῦ ΕΙΝΑΙ.

Γιά νά ἔχει χάρη ὁ χορός μαζί καί ἀρμονία  
ἢ ντάμα ΕΙΝΑΙ θά πρέπει νά ὀδηγεῖται  
ἀπό τόν καβαλιέρο τό ΝΟΕΙΝ...

*Πάτρα 22 Δεκεμβρίου, 2020*



## Οι Νεραΐδες



Ἐχθές βράδυ σάν ἐπλάγιασα  
οἱ θύμησες, σάν νεραΐδες τῆς νυχτιᾶς,  
προβάλανε στοῦ νοῦ τὴν πόρτα  
κι ἀνέβηκαν καὶ κάθισαν στοῦ νοῦ  
τό μαρμαρένιο ἀλώνι.

Ντυμένες μέ τά γιορτινά φορέματά τους  
καί τά μαλλιά μέ χάρη πάν' στούς ὤμους  
πού ἀνεμίζανε στοῦ ζέφυρου τό χάδι.  
Ἐστήσανε ἓνα χορό μαζί μέ τό τραγούδι.

Πάτρα Δεκέμβριος 1995



## **Ένότητα ΣΤ΄: ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ**



## Τσάρκα για Φωλιές

Κυνηγός σάν ήμουν  
τά παλιά τά χρόνια  
θαύμαζα τούς κύκνους  
καί τά χελιδόνια.

Κατά τόν Άπρίλη  
τσάρκα για φωλιές  
μέτραγα τ' αὐγά τους  
στίς άμυγδαλιές.

Ένα χελιδόνι  
τήν Πρωτομαγιά  
στό μικρό μπαλκώνι  
έκτιζε φωλιά.

Κάθε χρόνο έρχόταν  
τόν ίδιο τόν καιρό  
κι έφερνε μαζί του  
ταίρι άγαπητό.

Καί τό καλοκαίρι  
στό γαλάζιο αϊθέρα  
γνώριμα πουλάκια  
όργωναν τόν άέρα.

Γύρω τόν Όκτώβρη  
μέ τό πρωτοβρόχι  
νά ό πελεκάνος  
παν' στήν καπνοδόχη.

Ό μικρός σπουργίτης  
κτύπαγε τό τζάμι  
ζήταγε βοήθεια  
για νά μήν πεθάνει.

Όταν τό χειμώνα  
ἔδερνε τό χιόνι  
τοῦ ἔδινα ψωμάκι  
γιά νά μήν παγώνει.

Καί τ' ἄλλα τά πουλάκια  
ὄλο τόν καιρό  
θά 'θελαν νά ἔχουν  
τέτοιο κυνηγό.

*Ἀργοστόλι, Ἰανουαρίου 20, 1964*

## Ἕνας ἐργάτης στό χωριό

Ἐναν ἄφησα ἀπ' ἔξω  
ἀπ' τό στίχο μου ἐδῶ  
πού ἀποδήμησε ἀμέσως  
ὅταν πῆγε στό στρατό.

Μία πατούσα σάν ἀρμάκα  
νούμερο ἐξήντα δύο,  
πού δέν βρῆκαν καλαπόδι  
εἰς τό ὑποδηματοποιεῖο.

Τόν ἐπροτιμοῦσαν ὅλοι  
γιά ἐργάτη στό χωριό  
μά δέν ἄντεχε ὁ καημένος  
πέραν ἀπ' τό κολατσιό.

Ἐτρωγε στήν καθισιά  
δύο καρβέλια ἀπανωτά  
καί ἐξάπλωνε μετά  
ἀπό τή βαρυστομαχιά.

*R.P.I., Troy N.Y. 1972*

## **Παρέα με έναν γέρο**

Σάν περάσεις λίγη ώρα μ' έναν γέρο συντροφιά  
θέ νά νιώσεις τή χαρά πού δέν βρήκες πουθενά.

Άν φυτέψεις τήν αγάπη στοῦ παιδιοῦ σου τήν καρδιά  
θέ νά νοιώθει τή χαρά πού δέ σβήνει μέ τοῦ ἀγέρα τά φτερά.

Ἡ ψυχή θά πλημμυρίσει μέ γαλήνη, ὅπου λάμπει στή ματιά  
καί τό χέρι σου τό θεῖο γράφει σου χρωστάω μία χαρά.

*Βαλτιμόρη, 25 Δεκεμβρίου 1981*



## **Ψάξε νά βρεῖς τή χαρά**

Μήν ψάχνεις νά βρεῖς τή χαρά μακριά σου  
μόνο ψάξε βαθιά στήν καρδιά σου.

Μή ζητᾶς τή χαρά στά ἀνθρώπινα πάθη  
εἶναι πλάνη πού σβήνει στά θαλάσσια βάθη.

Σάν ἀπλώνεις τό χέρι στό φτωχό κουρελή  
θά νοιώσεις χαρά καί γαλήνη  
πού κρατάει πολύ πιά πολύ.

Σάν μοιράσεις τά δῶρα στά παιδιά τ' ὄρφανά  
θά νιώσεις χαρά πού δέν εἶχες νιώσει ξανά.

*Βαλτιμόρη, 25 Δεκεμβρίου 1965*



## **Ένότητα Ζ΄: ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ**



## Ἄντι ἀνθέων

*Στόν καπετά Γιώργο Σπηλιώτη*

Ἐνα μπουκέτο μαργαρίτες ἔχω φτιαγμένες  
ἀπό τή φωτεινότητα τῆς ψυχῆς σου.  
Δέξου τές, στίς προσφέρω, Γιώργο Σπηλιώτη,  
ὁδοιπόρε, ζευγολάτη, ταξιδευτή...  
Εὐχαριστῶ τή ζωή, πού ἔφερε τά βήματά μου  
ἔξω ἀπό τό κτῆμα τῆς ψυχῆς σου.  
Καί σένα, πού μᾶς ἐπιτρέπεις  
νά ξαπλώσουμε στίς αἰῶρες τῶν ὀνείρων σου,  
ν' ἀνεβοῦμε στά ἄστρα σου,  
νά φωλιάσουμε στούς οὐρανοῦς σου.  
Εὐχαριστῶ τό Θεό, πού μᾶς χάρισε  
μία γωνίτσα στή δικιά σου μεγάλη ἀγκαλιά,  
ἔτσι πού νά μή φοβόμαστε  
ἄν τό δικό μας καράβι βουλιάξει,  
ἄν ἡ δική μας σχεδία χαθεῖ,  
ἀφοῦ ἑκατοντάδες δικά σου πλεούμενα\*  
ἀρμενίζουν ἀδιάκοπα στίς θαλασσινές ψυχές μας,  
ἔτοιμα νά μαζέψουν ναυαγούς,  
ἔτοιμα νά μπαρκάρουν γιά καινούργια ταξίδια.  
Τό καθαρό μπλέ τῶν ματιῶν σου  
μᾶς λέει πώς ἀκόμα μπορούμε  
νά πιστεύουμε σέ ψωμί πού μυρίζει ἰδρώτα,  
σέ τραπέζι στρωμένο μ' ἐλιά καμάτου  
καί σ' ἓνα ταπεινό εὐχαριστῶ  
σ' αὐτόν πού τή στέλνει....  
Ἡ εὐλογημένη φαμίλια, πού ἔκτισες,  
θά μπορεῖ νά συνεχίσει τό ἔργο  
τοῦ ὁδοιπόρου ζευγολάτη  
καί εἴμαστε σίγουροι πώς θά κρατήσεις  
τά σύνορά του ἐπίγειου παράδεισου ἀνοικτά...

Μέσα από τὰ μάτια ὄλων μας, φίλε Γιῶργο,  
κράτα νωπό τό δάκρυ τῆς συγκίνησης,  
πού ἀνταμώσαμε ἔτσι νωρίς,  
ὥστε νά μπορούμε νά διαβάζουμε τὰ ὅσα γράφεις,  
νά μπορούμε νά ἀκοῦμε τὰ ὅσα λές,  
καί νά μπορούμε νά ταξιδεύουμε  
στis δικές σου μοναδικές θάλασσες.

*Σοφία Βασιλοπούλου*  
*Αύγούστου 10, 2005*

## **Φίλε Ακριβέ**

*Στόν ποιητή καπετά – Γιώργο Σπηλιώτη*

Φίλε μου Γιώργο, τί νά πῶ!  
Γιά σένα τόσοι ἔχουν πεί,  
φτωχό τό γράμμα τοῦτο.

Θά προσπαθήσω, τό λοιπόν,  
νά σοῦ τό πῶ χωρίς ντροπή,  
τῆς πέννας σου πώς ζήλεψα τόν πλουῖτο.

Ἔγινες φίλος μου ἀργά  
μέ ἕνα δῶρο, ἀπ' τό «Ναυτικό σου σάκο»  
κάπου ἕνα βράδυ τυχερό.

Μέ τά δικά σου τά φτερά  
ταξίδεψα στῆς ρίμας σου τό μάρκο.  
Σέ ἀγαπῶ «ἀπό καρδιάς», ὅσο μπορῶ.

*Πάτρα 9 Ἰουλίου 2020*

*Ο ποιητής Δημήτρης Τσελίγκας*

## **Ἡ Μούσα ἔμφυτη**

*Στόν ἀγαπητό φίλο καί ποιητή καπετά Γῶργο Σπηλιώτη*

Ἡ Μούσα ἔμφυτη σέ ἄλλους οὐρανούς καί κόσμους  
σέ τριγυρνάει καί σοῦ χαρίζει ἔμπνευση  
καί ἀγάπη γιά τούς γύρω σου,  
πού τόσο ἀπλόχερα καί ἄδολα προσφέρει ἡ καρδιά σου.  
Κρατήσου στίς ἐπάλξεις φίλε μου  
τοῦ κάστρου καί φρουρίου σου  
καί διῶξε τίς σκοτεινές δυνάμεις τοῦ κάθε ἀνθρώπου  
πού ἀξίζει, μά τοῦ λαβώνουν τήν ψυχή μέ τό νηστέρι.  
Ἡ γραφίδα μου εἶναι φτωχή καί δέν μπορεῖ νά ἀποδώσει  
ὅ,τι θά ἤθελα καί ὅ,τι πράγματι ἀξίζεις.  
Ὅρτσα, λοιπόν τά πανιά κόντρα στό Δεληβοριά  
καί τράβηξε γιά ἐκεῖ πού τή γνώση θά φέρει  
ἡ πάλι μέ τά ἄγρια στοιχειά!

*Σκάλα, Νοέμβριος 2016*

*Καπετά Στάθης Τραυλός*



## Σκαπάνη τό χηνόφτερό σου

*Στόν καπετά Γιώργη Σπηλιώτη*

Μέ σκαπάνη τό χηνόφτερό σου  
μέ δύναμη τό πνεῦμα σου καί κίνητρο  
τό ἐνδιαφέρον καί τόν ζήλο σου  
στό ἔδαφος τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς  
ἀληθινῆς ἱστορίας,  
ἀναμόχλευσες καί ἔφερες στό φῶς  
μέ τό βιβλίο σου ΠΥΘΕΑΔΑ  
τήν ἱστορία τοῦ Πυθέα,  
πού ἐσκεμμένα κάποιοι ἀπέκρυψαν.  
Τό ἔργο σου μοιάζει σάν τίς ἀνασκαφές  
πού κάνουν οἱ ἀρχαιολόγοι μέ τή σκαπάνη τους  
καί φέρνουν στήν ἐπιφάνεια πανάρχαιους  
ἑλληνικούς τάφους μέ τά χτερίσματά τους,  
ἀγάλματα καί ἄλλα ἔργα τέχνης ἀπείρου κάλους,  
γιά νά τά βλέπει ὁ κόσμος καί νά θαυμάζει  
τό «ἀρχαῖο πνεῦμα ἀθάνατο».  
Τό ἴδιο θά γίνει καί μέ τό ἔργο σου ΠΥΘΕΑΔΑ.  
Εὔγε σου!

*Ὁ Χωριάτης 1-9-2019*

*Διονύσης Εὐτυχίου Μεσολωρᾶς*



## **Ἑνότητα Η': ΚΡΙΤΙΚΕΣ**



## Κριτική επί του έργου «ΘΑΛΑΣΣΑ ΜΑΓΙΣΣΑ» Του Κώστα Καρούσσου

Η γεύση της Αρμύρας, που η μοναξιά και ο πολύχρονος αγώνας της επιβίωσης, τον είχανε αγγίξει έντονα, πλοηγούν εδώ, ακόμα τις συναισθηματικές του αντένες, μ' ένα τρόπο σοφής και ωριμασμένης γνώσης, και στα πλαίσια της ανερμάτιστης αυτής οδοιπορίας, ψυχικής-πνευματικής και ποιητικής, στέκει, σαν φωτεινό άστρο, η Ιθάκη του, «που περιμένει σαν την μάνα που πάντα προσμένει».

Το βιβλίο του «Θάλασσα Μάγισσα» στοιχειοθετεί «ποιήματα εμπνευσμένα από τη θάλασσα, τη μυθολογία, τη φιλοσοφία, και τον άνθρωπο». Έτσι «γεμάτος όνειρα, ορμή και προσδοκίες», συνεχίζει να πορεύεται - ο ποιητής- τα κοινωνικά μας πράγματα. Αφιερώματα μνήμης, όπως στον καπετά Στάθη Τραυλό, //ταξιδευτή, δε χορταίνεις τη θάλασσα // κι'όλο καινούργια μπάγκα συζητούσες//.

Στον αγαπητό ποιητή Κώστα Σταμάτη //με αρετή πλουμισμένο το πνεύμα//, στον Δημήτρη Μαράτο κλπ, απηχούν και δικές του βιωματικές αλήθειες και ζυμώσεις φιλίας και αγάπης, στο υπέρτατο αγαθό της ζωής, ήτοι, της συνοδοιπορίας και της αλληλοστήριξης.

Ακολουθούν τα Ιστορικά, με το δέος της ιστορικής μνήμης και της ελευθερίας, μ' ένα στίχο του επωδό, στην διαχρονική μας πορεία, στο παγκόσμιο φόρουμ της θυσίας και της αγάπης, «Ελλάδα, πιες απ' το κρασί της λησμονιάς», όταν ο ίδιος «για να ελέγξει τα πεπραγμένα» της ζωής του, «ψυχή και νου σε απέριττη αρμονία», αδερφώνει και ουσιώνει τις προσωπικές του επιλογές, με προσευχόμενη «κατάνυξη» και «έκσταση», κι ανθούν-τότε- «φτερά καινούργια μεσ' το νου». Αξιοπρόσεκτη μνεία, και δύναμη εσωτερικής έκφρασης και ανάγκης -για τον ποιητή- είναι «Ο Άγραφος Ηθικός Νόμος της Ζωής», ουσιαστικά, «το πρώτο κέντρισμα της σκέψης», που αφυπνίζει και ακεραιώνει το κοινωνικό άτομο.

Η παράθεση και η αέναη σκέψη της Ξενιτιάς, «πλανεύτρα εσύ στα δίχτυα σου // πέρασμα θε να νοίξω», κωπηλατούν ακόμη τα ενδότερα της μνήμης και της θύμησης. Ιδιαίτερο στάσιμο, ποιητικού εναγκαλισμού υπάρχει στα ποιήματα της οικογένειας. Στη Μάνα «λιμπίστικα το σπίτι μας// κι ένα γλυκό σου χάδι». Στα παιδιά του, και στην αγαπημένη του σύζυγο «δυο μάτια καστανά // σαν δυο πυρσοί φωτιές // που έλαμπαν στο λυκαυγές», σηματοδοτούν το ξάστερο

δέσιμο της οικογένειας, το απαλό ξεχείλισμα στοργής και αγάπης, το πλούσιο και δημιουργικό του οδοιπορικό, στον λογοτεχνικό μας χώρο και την ανταποδοτική σφραγίδα στήριξης και συνέχειας στα δρώμενα. Όλα τα αφιερώματα συνολικά, είναι του χρόνου και της ζωής, φωτεινοί δορυφόροι εκτίμησης, παραγωγής έργου, αποδοχής και συνέπειας, στο ποιητικό και στο κοινωνικό του έργο.

Αδρή ποίηση, με πολύ συναισθηματική και στοχαστική επάρκεια. Ένας ψυχικός διάυλος ταξιδιάρικης αρμύρας, ευφρόσυνης, καλοσύνης και αποδεκτικότητας.

*Κώστας Καρούσος*  
*Λογοτέχνης-Εικαστικός*  
*Πρόεδρος (Ε.Ε.Λ.) Έταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών*

*Αθήνα 5 / 3 / 2021.*

## Κριτική επί του έργου «Θάλασσα Μάγισσα» του Φώτη Δημητρόπουλου

Ο καπετά-Γιώργος Σπηλιώτης γεννήθηκε δίπλα στη θάλασσα. Κι όταν πρωταντίκρυσε τα μάτια της μάνας του και το φως του ήλιου, φαίνεται ότι Νύμφες από το Ιόνιο στεφανωμένες με κλαδιά λουίζας, ανέβηκαν στο Ρατζακλί της Κεφαλονιάς και τον μοίραναν με την αύρα της θάλασσας και τον αγέρα του πελάγους. Από τότε και μέχρι τα χρόνια της εφηβείας του ο μικρός Γιώργος, κοίταζε τη θάλασσα από ψηλά και την αγκάλιαζε μ' όλο τον νεανικό του πόθο. Και την ερωτεύτηκε. Και από την εφηβεία του μέχρι τώρα, στα χρόνια της ωριμότητας, τον κρατάει εκείνη στην αγκαλιά της σαν πιστή και παντοτινή ερωμένη. Και τον προίκισε με τα πιο πολύτιμα δώρα της τα ταξίδια.

Ο καπετά-Γιώργος ταξιδεύει. Ταξιδεύει από δεκαοκτάχρονο ναυτόπουλο μέχρι σήμερα, σωματικά και ψυχοπνευματικά, κυριολεκτικά και μεταφορικά, με τα βαπόρια του πελάγους και την πένα της καρδιάς του. Για πολλά χρόνια όργωσε τους ωκεανούς στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα σαν ναυτικός. Από τους γιαλούς της Κεφαλονιάς έφτασε στα πέρατα του κόσμου. Μπαρκάρησε από σπανιόλικα κι εγγλέζικα λιμάνια για τις βόρειες θάλασσες και τις ακτές της Αμερικής. Περιτριγύρισε την Αφρική, διέσχισε τον Περσικό, έφτασε στην Ινδία και στα λιμάνια της μακρινής ανατολής. Γνώρισε τόπους και ανθρώπους. Και φορτωμένος μ' ένα σάκο εμπειρίες τους τραγούδησε όπως ταιριάζει να τραγουδούν οι ναυτικοί. Με την αρμύρα της θάλασσας και τη δροσιά ποίησης.

Γι' αυτό ο Σπηλιώτης πλέκει τους στίχους του με τις γοργόνες της ανατολής, τα ξωτικά της Μπανγκόκ, τις χορευτρίες της σάμπας ή τα ξανθά κορίτσια του βορρά. Γι' αυτό ανιχνεύει στις ψυχές των ανθρώπων τα θρησκευτικά τους βιώματα και τις μεταφυσικές τους αναζητήσεις. Γι' αυτό υμνολογεί τον Οδυσσέα, τον προπάτορά του, και βάζει όπως εκείνος πυξίδα στην πορεία του, το ουράνιο κόσμημα των αστεριών και το «νόστιμον ήμαρ». Νόστιμον, για την κάθε Ιθάκη, την κάθε πατρίδα, το κάθε νησί και την Κεφαλονιά πρωτίστως! Το διαπιστώνει κανείς ιδιαίτερα στα λυρικά ποιήματα «της ξενιτειάς» της συλλογής.

Τα τελευταία χρόνια ο καπετά-Γιώργος δεν μπορεί να μείνει περι-

ορισμένος στις ελληνικές θάλασσες, στο Ιόνιο, στα κοντινά δρομολόγια. Του μοιάζουν σαν βόλτα στη γειτονιά του. Συνηθισμένος σε μεγάλα ταξίδια νιώθει ότι θα πάθει ασφυξία. Γι' αυτό ξεκίνησε πάλι τα ταξίδια. Ακόμα μεγαλύτερα αφού δεν αισθάνεται απόμαχος αλλά ναυτόπαιδο ερωτευμένο με τη ΜΑΓΙΣΣΑ ΘΑΛΑΣΣΑ και καπετάνιος στην αγκαλιά της. Ξανοίχτηκε στη ρόδινη γραμμή των οριζώντων της ποίησης.

Σ' αυτή βρήκε τη λύτρωση. Μ' αυτή ταξιδεύει πλέον σ' ολόκληρο τον κόσμο, και μάλιστα όχι μόνο του χώρου αλλά και του χρόνου.

Έτσι, πρόσφατα τραγούδησε τον ποντοπόρο εξερευνητή Πυθέα – τον μεγάλο αδικημένο της Ιστορίας - και το ουράνιο στερέωμα των ελληνώνυμων αστερισμών. Και τώρα άνοιξε τα ανεπίδοτα γράμματα, όσα έστειλε στον εαυτό του από παλιά, ξαναμέτρησε κιτρινωμένες σελίδες με αποτυπώματα της ψυχής του, εκείνες που χρόνια έμεναν αδιάβαστες, άρχισε να θυμάται φάρους και λιμάνια, ν' ακούει την ηχώ που άφηνε να την σκεπάζει η καταχνιά, και ν' ανάβει λαμπερά πυροφάνια, για να ψαρεύουν οι εραστές της ποίησης τα μύρια κεντήματα τα πλεγμένα στα ταξίδια του. Και πάλι δεν του φτάνει ο χώρος. Τώρα ταξιδεύει και στο χρόνο.

Τώρα εμπνέεται από την Ιστορία. Από τις λαμπρές σελίδες της ελληνικής αρχαιότητας. Μαραθώνας, Θερμοπύλες, Σαλαμίνα και άλλες. Φανερώνει ο Σπηλιώτης στα «ιστορικά» όπως και σε άλλα της συλλογής το θαυμασμό του για το αθάνατο πνεύμα της ΕΛΛΑΔΑΣ, το αρχαίο, καθώς και την αγάπη του για τον άνθρωπο όπως αυτή εκφράζεται στα ανθρωπιστικά ιδεώδη του αρχαιοελληνικού στοχασμού. Σέβεται το ιστορικό παρελθόν και με συναίσθηση ιστορικής μνήμης, διαμαρτύρεται πικραμένος, επειδή αλλότριες και αλλοτριωμένες δυνάμεις ήπιαν το κρασί της λησμονιάς και πασχίζουν να σβήσουν το φως του Προμηθέα, που ακτινοβόλησε Ελευθερία και Δημοκρατία. Αναδεικνύεται έτσι ελληνοκεντρικός. Αλλά και ανθρωπιστής αφού αναγνωρίζει τη μεγάλη προσφορά της ελληνικής Παιδείας και μεταλαμπαδεύει ποιητικά τη σκέψη και το ήθος του πανανθρώπινου και καταξιωμένου ΚΟΣΜΟΥ των αρχαίων προγόνων. Όμως και στην κατηγορία των «ιστορικών» όπως στις «ξενιτειάς» η «της αγάπης», δεν ξεχνάει ο Σπηλιώτης τη Μάγισσά του. Εξακολουθεί πεισματικά να ζει μαζί της ερωτευμένος. Γι' αυτό υμνεί τα «ξύλινα τείχη» του Θεμιστοκλή, εμπνέεται από της θάλασσας τα



βάθη, αναζητάει λουλούδια στα πελάγη, ψάχνει για μαργαριτάρια, κυνηγάει τα γλαρόνια, τραγουδάει για τα δελφίνια, θρηνεί για τα κουφάρια των καραβιών, υμνεί τον Ιόνιο μπάτη. Η θάλασσα τον έχει μαγέψει και στέλνει μούσες και νεράιδες να του χαρίζουν φιλιά με χείλη αρμυρά και να τον ορίζουν στο πλοίο τιμονιέρη ... στα μαγικά πελάγη, να μιλάει μ' αστέρια και φεγγάρι και να βλέπει τη θάλασσα στεφανωμένη μ' άστρα.

*Φώτης Δημητρόπουλος  
Φιλολόγος -Συγγραφέας  
τέως Δυκειάρχης Πειραματικού  
Λυκείου Πανεπιστημίου Πατρών*

## Κριτική επί του έργου «Θάλασσα Μάγισσα» του Φώτη Παυλάτου

*«Η ποίηση είναι η μεταβίβαση  
από την ανυπαρξία στην ύπαρξη  
κάποιων πραγμάτων»  
Πλάτων (Συμπόσιον, 205B)*

Διαβάζοντας τα ποιήματα της συλλογής του Καπετά – Γιώργη Σπηλιώτη – αρκετά τα ξαναδιάβασα - διαπίστωσα για μια ακόμη φορά, τους αποτυπωμένους στο χαρτί υπέροχους στοχασμούς, τους διαλογισμούς και το βαθύ συναισθηματικό κόσμο του ποιητή. Τα συναισθήματα που μου προκάλεσε, για μια ακόμη φορά, ο ποιητικός του λόγος, ήταν αισθήματα μεταρσίωσης και ανυψωτικής πνευματικής ικανοποίησης.

Πολλά από τα ποιήματα στις Ενότητες της Συλλογής του Καπετά – Γιώργη Σπηλιώτη δίνουν την εντύπωση ενός «εικαστικού πίνακα» μιάς αν επιτρέπεται η έκφραση – «ποιητικής ακουαρέλας», προβάλλοντας τρισδιάστατικά τοπία και αναπολήσεις του ποιητή από τα καταστρώματα των караβιών, από τα γεγονότα της καθημερινότητας και γενικά από τις ευαίσθητες παραλλαγές του συναισθηματικού του κόσμου.

Τα ποιήματά του έχουν μέσα τους τη δυναμική ενός «εικαστικού μπρεσιονισμού», όπου ο ποιητής «ζωγραφίζει», εστιάζει σε αυτό που βλέπει και αφήνει τον αναγνώστη, συνειρμικά, παρορμητικά να «δεί» πολλά περισσότερα.

Ο μεγάλος μας φιλόσοφος Πλάτων έγραψε:

*«Η ζωγραφική είναι η σιωπηλή ποίηση  
και η ποίηση η ομιλούσα ζωγραφική»*

Ο ποιητικός λόγος του Καπετά Γιώργη Σπηλιώτη χαρακτηρίζεται από μία παγαία λογοτεχνική έμπνευση και στοχαστική διάθεση, αποτέλεσμα προφανώς βιωματικής και ψύχο-συναισθηματικής φόρτισης, χωρίς έντονο λυρισμό, αφήνοντας τον αναγνώστη να περιπλανηθεί ακολουθώντας τα χνάρια της δεξιοτεχνικής του πέννας στα μονοπάτια, γενικά, της αναζήτησης και του θαυμαστού κόσμου – ορατού και πνευματικού – της σκέψης και της διάνοησης της δικής του, ενεργοποιώντας συγχρόνως και αφυπνίζοντας το πνευματικό

υπόστρωμα του αναγνώστη, που όπως προσωπικά πιστεύω, το κουβαλάει μαζί του κάθε ανθρώπινο πλάσμα.

Διαβάζοντας γενικά λογοτεχνία (πεζό και ποιητικό λόγο), σκέφτομαι πάντα το μεγάλο ερώτημα, το «γιατί γράφουμε». Το ερώτημα αυτό έχει απασχολήσει από αιώνες πολλούς και μεγάλους λογοτέχνες στον κόσμο. Και η απάντηση φαίνεται ότι δεν είναι και τόσο εύκολη. Αδιαμφισβήτητα νομίζω ότι το βιωματικό στοιχείο παίζει σημαντικό ρόλο, καθώς επίσης και το φυσικό περιβάλλον και οι συνθήκες της εποχής (πόλεμοι, εξαθλίωση, επαναστάσεις, πανδημίες και γενικά κοινωνικές μεταβολές), για να αναφέρω μερικούς από τους παρορμητικούς παράγοντες για τη συγγραφή λογοτεχνίας.

Η αείμνηστη και κορυφαία μεγάλη ποιήτρια της χώρας μας, αλλά και παγκοσμίως, Ακαδημαϊκός Κική Δημουλά, σε μια διεθνή συνέντευξή της (Δεκέμβριος 2018) ανέφερε ότι «ο καλλιτέχνης γεννιέται δεν γίνεται» (περισσότερες εκλεπτυσμένες συνδέσεις των τρισεκατομμυρίων των εγκεφαλικών νευρώνων!).

Στο σημείο αυτό μου ήρθε στο νου μου το γεγονός ότι όταν ήμουν μικρό παιδί είχα γράψει τον ύμνο της Αντίστασης για τη Φοιτητική Ένωση της Κεφαλονιάς (χωρίς να είμαι ακόμη φοιτητής), κατά τη διάρκεια της Ιταλογερμανικής Κατοχής του νησιού μας. Ομολογώ ότι αυτό το είχα ξεχάσει τελείως και μου το θύμισε προ τριετίας ένα γράμμα που μου έστειλε ο αγαπητός Σπύρος Αντωνάτος και στο οποίο αναφέρεται ότι εγώ ήμουν αυτός που έγραψε τους στίχους του ύμνου που μελοποίησε ο μουσικοσυνθέτης Σπύρος Μαρκάτος:

*Ζωντανό τ' αθάνατο πνεύμα  
στη νιότη έδειξε τη χαραυγή  
και μες στ' αστέρευτο τ' αγνό το ρεύμα  
όλους μας έριξε με μια κραυγή.  
Εμπρός εμπρός στην αγνή Ένωσή μας  
πρωτοπόροι ας γίνουμε πιστοί  
της μάθησης μεσ' στ' όμορφο νησί μας  
και της γενιάς μας οι γεροί βλαστοί.*

Στη σημερινή εποχή της ταχέως εξελισσόμενης Υψηλής Τεχνολογίας και του ευτελισμού των ανθρωπιστικών αξιών, όπου χάνεται ο «σκεπτόμενος» άνθρωπος, έχουμε μεγάλη ανάγκη από συνανθρώπους μας, που μπορούν και σκέπτονται στην χωρίς όρια παγκόσμια, σχεδόν σαρωτική απαξίωση κάθε ωραίου και πνευματικού και απο-

τελούν παράδειγμα προς μίμηση.

Εύχομαι, η ποιητική συλλογή του Καπετά Γιώργη Σπηλιώτη «ΘΑ-  
ΛΑΣΣΑ ΜΑΓΙΣΣΑ» όπως συνηθίζεται να λένε στους λογοτεχνι-  
κούς κύκλους:

Να είναι καλοτάξιδο!

*Ιατρός Φώτης Παυλάτος*

*Ομότιμος Καθηγητής Ιατρική*

*Πανεπιστήμιου Αθηνών*

## **Κριτική επί του έργου «Θάλασσα Μάγισσα» Δημητρίου Μαρκόπουλου**

Όταν τον προηγούμενο χρόνο ο καπετά Γιώργος Σπηλιώτης εξέδωσε την 14η ποιητική συλλογή του με τον τίτλο «Θάλασσα Ξελογιάστρα» του ευχήθηκα να «ορτσάρει» τα πανιά του караβιού του για νέες ποιητικές δημιουργίες.

Και να, που πριν παρέλθει ο χρόνος, έχουμε ανά χείρας το καινούριο ποιητικό του πόνημα με τον τίτλο «Θάλασσα Μάγισσα». Και βέβαια, δεν το δημιούργησε για να εκπληρώσει την ευχή μου, αλλά γιατί μέσα του σφύζει η ποιητική του φλέβα που άρχισε να τον εμπνέει από τα νεανικά του χρόνια.

Και γνώστης καθώς είναι της μυθολογίας, της ιστορίας, της θρησκείας, της φιλοσοφίας και των παραδόσεων όχι μόνο των Ελλήνων, αλλά και των άλλων λαών, που γνώρισε ταξιδεύοντας σαν καπετάνιος σ' όλα τα μήκη και πλάτη της απέραντης θάλασσας, μπόρεσε να εμπλουτίσει το γνωστικό του θησαυρό και να προσφέρει σ' όλους μας τις εμπειρίες του με τον θαυμάσιο ποιητικό του λόγο. Και παρά το γεγονός, ότι σε όλες σχεδόν τις ποιητικές του συλλογές δίνει θαλασσινούς τίτλους, αφού είναι σφόδρα ερωτευμένος με την «Ξελογιάστρα Θάλασσα», εν τούτοις πολλά ποιήματά του αναφέρονται στη φύση, στην πίστη, στον αγώνα της ζωής, σε ιστορικά γεγονότα, σε πνευματικές αναζητήσεις κ.λ.π....

Αυτό μαρτυρεί ότι ο νούς, η καρδιά και η ψυχή του Γιώργου Σπηλιώτη είναι μιά ανεξάντλητη πηγή γνώσεων και συναισθημάτων που του προσφέρει η ζωή και τα οποία εκφράζονται με τα ποιήματά του. Το ίδιο παρατηρούμε και στην ανά χείρας τελευταία ποιητική του δημιουργία. Προτάσσει βέβαια, ποιήματα που αναφέρονται σε θαλασσινά γεγονότα και βιώματα. Ακολουθούν έξι ενότητες ποιημάτων που μιλούν για την ιστορία, την αγάπη, τις λαχτάρες της ξενιτιάς,

Τις πνευματικές του ανησυχίες και για τις αναμνήσεις των παιδικών του χρόνων. Όπου χρειάζεται για την τεκμηρίωση του περιεχομένου κάποιων ποιημάτων του, δεν διστάζει να παραθέτει σε πεζό λόγο αδιάσειστα στοιχεία, που αποδεικνύουν «το αληθές του ποιήματος». Σεβόμενος τη Δημοτική ποίηση του παρελθόντος, παραθέτει το Παράρτημα Γ' με τίτλο: «Δημοτικά» και συνταιριάζει την ποίηση της λαϊκής μούσας των προγόνων με τα τραγούδια της δικής του

φωνής, δείχνοντας τη διαχρονική ενότητα της ελληνικής ποίησης.  
Τέλος, στα παρεπόμενα της συλλογής του, ο ποιητής μας Γιώργος Σπηλιώτης, παραθέτει ποιήματα φίλων του που μιλούν γι' αυτόν και εγκωμιάζουν το πλούσιο ποιητικό του έργο. Μπράβο τους!

Δεν απομένει παρά να συγχαρώ κι εγώ τον αγαπημένο μου καπετά Γιώργο Σπηλιώτη και να επαναλάβω την ευχή μου «Όρτσα τα πανιά σου, καπετάνιε μου, για νέες ποιητικές δημιουργίες» προς ικανοποίηση δική σου, αλλά και προς τέρψη των φίλων σου και όλων των αναγνωστών σου.

*Δημήτριος Μαρκόπουλος*

*Δάσκαλος*

**Κριτική επί του έργου «Θάλασσα Μάγισσα»  
Σταύρου Ιντζεγιάννη**

Άπ' τῆς γαλέρας τό πρωραῖο τό κατάρτι  
ἀγνάντευα στοῦ βράχου τήν κορφή  
λευκό μαντίλι κι ἓνα δάκρυ  
νά ῥχονται μέ τ' ἀγέρα τήν πνοή.  
(*Η αχτίδα του καθρέφτη*)

Αναφέρομαι στη νέα ποιητική συλλογή του καπετάν Γιώργου Σπηλιώτη «Θάλασσα Μάγισσα», με 34 ποιήματα σε πολυτονικό και σε μορφή ελεύθερου στίχου χωρισμένα σε ἑξι ενότητες και συμπληρωμένα με ένα σύντομο βιογραφικό και κάποιες κριτικές επί του έργου.

«Τό ώραῖο ταξίδι μέ τή θάλασσα  
κάποτε ἔφθασε πρός τό τέλος.  
Ἐπαροπλίσαμε κάποια βραδιά  
κι ἱστορίες γεμίσαμε τό σάκο μας χιλιάδες,  
γιά νά ῥχουμε ἀποθέματα στά γηρατειά νά λέμε».

Ἦδη ἀπό τα δύο ἀντά χαρακτηριστικά τετράστιχα καταλαβαίνει ο αναγνώστης ὅτι πρόκειται για ποίηση ναυτικού. Ποίηση γεμάτη θάλασσα, ἀρμύρα, κύματα, ἀράγματα, ἀποχαιρετισμούς και νοσταλγία. Ποίηση που ἀναφέρεται στο ταξίδι του καπετάνιου ο οποίος ὅπως ὅλοι οι ναυτικοί «Πολλών ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα και νόον ἔγνω» στο Οδυσσεϊκό του κοσμογύρισμα.

Ελεύθερος ο στίχος πηγαινοέρχεται ἀπό λιμάνι σε λιμάνι ιστορώντας ἀνθρώπους, ἠθη, ἀγάπες, και παντού ἐκείνη η κρυφή νοσταλγία του ναυτικού για την πατρώα γη, το σπίτι, το νησί οι φίλοι, οι ἀγάπες, η οικογένεια κι ὅλα να ἐκφράζονται μ' ἓνα κλαδί λουίζας-φυλακτό.

Χθές ἀνοιξα ὅπως συνήθως ἓνα γράμμα  
πού τ' ἀπάνωγραμμα ἦταν γνωστό,  
ὅμως γιά κάποιο λόγο μυστικό  
ἀπ' ἓνα αἶσθημα πλημμύρισε ἡ καρδιά  
καθώς λουίζας ἄρωμα βγήκε ἀπ' τά χαρτιά...

Σαν τι μαντάτα. Μήπως σημαίνει γυρισμό  
αφού λουίζα μου ἔδωσε η μάνα μου

*φεύγοντας φυλακτό».*

Στη δεύτερη ενότητα ο πατριδολάτρης εαυτός του δε μπορεί να μην αναπολήσει ιστορικές στιγμές από την αρχαία αλλά και την πρόσφατη ιστορία. Η Θάλασσα άλλωστε είναι αυτή που δόξασε την Ελλάδα στο σφιχταγκάλιασμά της και είτε με τις αρχαίες τριήρεις (τα ξύλινα τοίχοι του Θεμιστοκλή) είτε στη νεότερη ιστορία μας με τον εμπορικό της στόλο τη δόξασε και την έφερε στην πρώτη γραμμή της ναυτοσύνης. Από τη Σαλαμίνα μέχρι τον θρυλικό Αβέρωφ ή τον Παπανικολή Ελλάδα είναι η θάλασσα.

Πώς να μην την υμνήσει με τον δικό του τρόπο που μοιάζει με τον αθάνατο - 'Ιτε Παιίδες Ελλήνων-

*«Φλάμπουρα και σημαίες στολίστε  
Ουρανό και γη της Ελλάδος.  
Άσπρα και μπλε περιστέρια  
πετάξτε και ανάψτε τη δάδα  
στην καρδιά των Ελλήνων  
πού καίει μ' ένα άσβεστο  
και λαμπροφόρο φως,  
που καίει μ έναν δικό της παλμό».*

Είναι ιδιαίτερο γνώρισμα των ναυτικών μας αυτή η πατριδολατρία ίσως γιατί γυροφέρνοντας τον κόσμο τους δίνεται από την απόσταση του τόπου και του χρόνου να κρίνουν και να αξιολογήσουν με πιο αντικειμενική οπτική το μεγαλείο της πατρίδας.

Δε θα μπορούσε ποίηση ναυτικού να μην αναφέρεται στην αγάπη. «κάθε λιμάνι και καημός..» σωστά ο παλιός τροβαδούρος το είχε επισημάνει. Γράφει ο καπετάν Γιώργος Σπηλιώτης στην ενότητα «Ποιήματα της αγάπης» με τίτλο «Μιά Λουίζα κει πλάι να μπει»

*«Προσπαθώ να σου κρούσω τη θύρα  
λίγη αγάπη να βρω και νερό  
να γλυτώσει το δέντρο τη μπόρα  
που τόσο ωραία φυτέψαμε οι δυο».*

Καί πιο κάτω ένα αληθινό διαμαντάκι που τόσο και στην αλληγορία του αλλά πιο πολύ στην τεχνική του στιχουργική κρατώντας την αρμονία ενός λυρικού τόνου με άρτια μετρική κάνει τον στίχο να ρέει.



(Κούκος κι Αηδόνι)  
«Ένας κούκος κάθε βράδυ  
σιγοκλαίει στα κλαδιά  
στ' αψηλό κυπαρισσάκι  
πλάϊ εκεί στην εκκλησιά.  
Κι ένα αηδόνι τ' απαντάει  
με γλυκιά-γλυκιά λαλιά  
να μη κλαίει τον κυνηγό μας  
ούτε την καλογοριά.  
Και οι δύο τους είν' αντάμα  
εκεί πάνω στον Θεό  
και προσεύχονται για μένα  
και για σ' ένα π' αγαπώ».

Λένε πολλά για τους ναυτικούς που γυροταξιδεύουν τον κόσμο. Μα ίσως άλλος δεν αγάπησε τόσο όσο ο ναυτικός που κάθε τόσο από πληρωμένη αγκαλιά σ' αγκαλιά βρίσκει την ευκαιρία κάθε λίγο ν' αναπολεί την αγάπη π' άφησε στο νησί. Μπορεί γιατί γνωρίζοντας γυναίκες στα πόρτα π' αράζει νοσταλγεί – συγκρίνοντας την αγνότητα με την πληρωμή-νοιώθει πιο έντονα τη δική τους άδολη αγάπη. Απ' αυτή τη νοσταλγία και το ποίημα «Δελφίνι» στην ενότητα Ξε-νιτιάς.

«Κλείσε τα μάτια  
να 'ρθεις πιο κοντά  
για σένα μονάχα  
χτυπάει η καρδιά».

Έχουν να λένε για τους ναυτικούς πως όσο και να ταξιδεύουν από αγκυροβόλιο σ' αγκυροβόλιο τίποτα δε μπορεί να συγκριθεί με την επιθυμία του γυρισμού.

«... Ω πολύπαθε τόπε εσύ  
Λυχνάρι που φωτίζεις τα σκότη...  
Ω Ιόνιο κύμα και μπάτη  
πάρτε με πάλι κοντά στο νησί...»

Η εικονοπλασία εδώ βρίσκεται στο απόγειό της με τις φωτοσκιά-

σεις και τον συναισθηματισμό της. Και ποιός άλλος θα μπορούσε να νοιώσει αυτό το νόστιμον – το πολύπαθο εδώ-ήμαρ από αυτόν που ξενυχτά στην κουβέρτα του καραβιού με τα μάτια στυλωμένα για μια έστω υποθετική – φανταστική – στιγμή να δει αυτό τον καπνό ανωθρώσκοντα. Όλο το ποίημα δεν είναι παρά μια Πηνελόπη που κλείνεται σ' εκείνη την κραυγή: «ω πολύπαθον ήμαρ...»

Η ποιητική συλλογή του καπετάν Γιώργου Σπηλιώτη συμπληρώνεται μαζί από τις ενότητες «Πνευματικές ανησυχίες» και τα «Παιδικά χρόνια» μαζί με τα «Δημοτικά»

Είναι εκείνες οι ανησυχίες που κυκλοφέρνουν τον νου στις ξάγρυπνες νύχτες που το νανούρισμα της μηχανής ή με το αλάφιασμα της πλώρης που αντιμάχεται το θεριό της θάλασσας, κάποια από εκείνα τα βράδια που όπως ωραία γράφει στο ποίημά του «Οι μούσες στο σεργιάνι »

*«Σαν να 'χε 'ρθει πολλές φορές  
στον ύπνο κάποια βράδια ή και να οραϊσθηκα  
την ώρα που οι μούσες βγαίνουνε σεργιάνι  
ψάχνοντας ίσως για να βρουν με ποιόν να καθίσουν,  
να του κεντρίσουν το νου και τις χορδές της άρπας».*

Γενικεύοντας χωρίς να παραβλέπω ένα διαμαντάκι που αλίευσα με τίτλο «Μάνα».

*«Γλυκό κελάδισμα πουλιών  
κελάρυσμα της βρύσης  
Μάνα  
Με καρτερείς το δειλινό  
με ψάχνεις την αυγούλα  
παραμιλάς και με καλείς  
σαν κλώσα τα μικρά της...»*

Πιστεύω πως αποτελεί μιά ακόμη απόδειξη της ευαισθησίας που χαρακτηρίζει τόσο την προσωπική του οπτική στα θέματα του αισθητού κόσμου δοσμένα με τον ποιητικό οίστρο, χαρακτηριστικό της ιδιοσυγκρασίας του αλλά και την ιδιαίτερη εκείνη ιδανικοποίηση της κάθε του στιγμής τόσο στα ταξίδια του όσο και στην αποθαλασσωμένα του ζωή, μ' όλο που δύσκολα χωρίζεις ένα θαλασσινό από την αγάπη του στη θάλασσα.

Ακόμη πιστεύω ότι διαβάζοντας ο αναγνώστης την ποίηση του

αγαπητού φίλου καπετάν Γιώργου Σπηλιώτη εκείνο που του αφήνει την γλυκόπικρη γεύση του (αλλού αγάπη, αλλού νοσταλγία κι αλλού πατρίδα –νησί) είναι ότι πρόκειται για μια ποίηση βγαλμένη από την καρδιά χωρίς προσπάθεια εξωραϊσμού ή προσαρμογής σε λογοτεχνικές φιοριτούρες που θα δείχνανε ίσως προσαρμογή σε κανόνες αλλά θα χάνανε τον αυθορμητισμό και την ομορφιά του αληθινού, που είναι και το κύριο γνώρισμα της νέας ποιητικής συλλογής του καπετάνιου.

Εξ άλλου ιδιωματικές λέξεις είτε από το ναυτικό λεξιλόγιο, είτε από τη νησιώτικη διάλεκτο προσθέτουν στην αισθητική του ήχου έναν διαφορετικό τόνο ευχάριστο στην ακοή.

Μερικά από αυτά είναι ολοκληρωμένες ιστορίες (λ.χ. Οι θρησκευόμενοι) και θα μπορούσαν να γίνουν αυτοτελή πεζογραφήματα.

Η ποιητική έμπνευση του Γιώργου Σπηλιώτη αναμοχλεύει παλιές δοξασίες ήδη από χρόνια ανασκευασμένες μέσα από τις αντιφάσεις της Παρμενίδειας φιλοσοφίας για τη σχέση της Αλήθειας –Είναι με τη Λογική-Νοείν.

Η Αλήθεια- Είναι (κατά Παρμενίδη) μια δογματική θέση η οποία όμως έρχεται σε αντίθεση με τη φιλοσοφική θεώρηση που αποτελεί τη διαρκή – θα έλεγα και αγωνιώδη ίσως-αναζήτηση της αλήθειας.

Έτσι η θέση του ποιητή δικαιώνεται από το πρώτο τρίστιχο όπου η αλήθεια –είναι πρέπει να στηρίζεται στη λογική –νοείν θέση που υπογραμμίζεται πιο έντονα από το τρίτο τετράστιχο όπου (Η ντάμα Είναι- αλήθεια, πρέπει να οδηγείται από τον καβαλιέρο Νοείν- λογική)

Η ποίηση του καπετά Γιώργη Σπηλιώτη δύσκολη φαινομενικά για τον αμύητο στον τρόπο που ο ποιητικός λόγος οδηγεί τη σκέψη μέσα από αλληγορίες ή παραπομπές για να ερεθίσει την νοητική ικανότητα του αναγνώστη (ή του ακροατή όταν διαβάζεται σε ακροατήριο) και να του δημιουργήσει αυτό που θα λέγαμε απόλαυση.

Μέσα από μια περιπλάνηση του ποιητή από το απώτερο παρελθόν (Θεοί του Ολύμπου) στη νεώτερη εποχή (Αβραάμ- Ιακώβ) και ακόμη οι μύθοι για τις θρησκευτικές δοξασίες (Μεσοποταμία – Χαλιμά) ο ποιητής καταθέτει μίαν έντονη θρησκευτικότητα που δε στηρίζεται σε μύθους όπως ίσως για τους έντονα και θρησκευτικά προσηλωμένους σύγχρονους σαλούς όρα και το ένατο πεντάστιχο «Οι ακόλουθοι του είναι έριξαν στην πυρά τη φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων που στηρίζεται στο Νοείν για να δεχτούν το είναι των παραμυθιών της Μεσοποταμίας ακολουθούμενοι από θαύματα και ως εκ τούτου βρίσκονται μακριά από το Νοείν). Ο Γιώργος Σπηλιώτης καταθέτει

την προσωπική του θέση «Για να έχει χάρη ο χορός μαζί και αρμονία η Ντάμα είναι θα πρέπει να οδηγείται από τον καβαλιέρο Νοειν». Θέση ενός σύγχρονου- προσγειωμένου θρησκευόμενου.

Όπως είναι γνωστός σε όσους διαβάζουν την ποίηση του Καπετάν Γιώργου Σπηλιώτη ενός σύγχρονου ποιητικού Οδυσσέα η ποιητική του σκέψη συχνά αρύεται την έμπνευσή του από την αρχαία φιλοσοφία κι αυτό αποτελεί μια πηγή αναγνωστικής απόλαυσης μαζί και προβληματισμού γύρω από τη σχέση δόγμα –αναζήτηση. Ερευνάτε τας γραφάς είπε ας μη το ξεχνάμε!!!

*Σταύρος Ιντζεγιάννης*

*Πάτρα Γενάρης 25 του 2021*

**Σχόλια του Καπετάν Βαρθολομαίου Λάζαρη  
επί του έργου «Θάλασσα Μάγισσα»**

Δεν θα επιχειρήσω να κάμω κριτική στα πνευματικά δημιουργήματα του καταξιωμένου ποιητή καπτα-Γιώργη Σπηλιώτη, διότι δεν είμαι κριτικός αλλά καπετάνιος, όμως θα περιορισθώ σε αυθόρμητα σχόλια, για τα θαλασσινά του κυρίως ποιήματα, που είναι και κοινό μας βίωμα.

Τα ποιήματα του καπτά-Γιώργη Σπηλιώτη, είναι κυριολεκτικώς ποιήματα, ξεκούραστα περιορισμένου μήκους, θελκτικά, ελκυστικά, ευχάριστα, που κρύβουν μεγάλες αλληγορίες, ευαισθησίες, ρεαλισμό, τρυφερότητα, και που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και να δοξασθούν όπως και εκείνα του αείμνηστου Καββαδία, αν ξανά υπήρχε ένας μεγάλος (μουσικός) Μικρούτσικος.

Οι ποιητικές αυτές αναφορές, ξετυλίγουν παραστατικά σαν κινηματογραφική ταινία, πολλές από τις πτυχές της ζωής του ναυτικού. Ηθελημένα, αναφέρεται σε πλοία «άλλης» εποχής που παραπέμπουν σε ρομαντισμό, αλλά και σε δάκρυα, που είναι η τρυφερότερη συναισθηματική εκδήλωση του ανθρώπου.

Συχνά εξηγεί τις διάφορες εφήμερες και προσωρινές αμαρτωλές απολαύσεις του ναυτικού, που όμως ποτέ δεν τον αποζημιώνουν για τις στέρσεις, τις ελλείψεις και τα παθήματά του.

Επίσης σχολιάζει τις γραφικές εκδηλώσεις πιστών και απίστων σε απροσπέλαστες για τους πολλούς πατρίδες, (ανακαλώντας από την μνήμη όσων τα εβίωσαν, ξεθωριασμένες εικόνες), προς ένα Θεό που τους δημιούργησε κατ' εικόνα και ομοίωσίν του, ή που τον έφτιαξαν οι ίδιοι στα μέτρα τους, αποδεχόμενοι άμεσα ή έμμεσα την πραγματική μικρότητά τους μέσα στο σύμπαν, που αφελώς νομίζουν ότι κυριαρχούν.

Δεν παραλείπει να αναφέρεται και στην ζωή του απόμαχου ναυτικού με τον δικό του χαρακτηριστικό τρόπο περιγραφής, όπου 1 λέξις = 1000 εικόνες, αντίθετα από ότι έχει καθιερωθεί να λέγεται.

Δεν ξεχνάει, ευγνώμων να υμνεί τα άστρα του Ουρανού των θεών, που του εξηγούσαν που βρίσκεται με το πλοίο του στην απεραντοσύνη του ωκεανού και που καθόριζαν την μελλοντική πορεία του.

Δεν αφήνει ασχολίαστη, ούτε την... εμπορική διατίμησή των υπηρεσιών των... αμαρτωλών γυναικών της... κοινωνικής προνοίας, προς τους ναυτικούς, σε κάθε λιμάνι «καταφυγής»

Δεν λησμόνησε να υμνεί την νοσταλγία (νόστος + άλγος) για την επιστροφή στην Ιθάκη του κάθε Έλληνα Οδυσσέα, που μόνον η ελληνική γλώσσα εμπεριέχει και εννοεί την έννοια.

Δεν θεώρησε πρόπον να μην εξηγήσει σεμνά την επιβεβλημένη εγκατάλειψη της πρώτης του πλατωνικής ερωμένης της Θάλασσας,

(ο ύπνος φέρνει όνειρα κι η θάλασσα... ελπίδες -Χ. Κολόμβος) και τον ελλιμενισμό και προσγειώσή του σε λιμάνι «καταφυγής» στην Αμερική, με τις τόσες υποσχέσεις για ένα μέλλον μακριά από τις μανίες του Ποσειδώνα.

Και το συγκλονιστικότερο όλων, είναι η διακριτική απολογία, για την εγκατάλειψη και της δεύτερης ερωμένης, της θετής πατρίδας για την μαγνητισμένη επιστροφή από την νοσταλγία της πραγματικής μάνας Πατρίδας-Ιθάκης του κάθε Έλληνα ξενιτεμένου, και κάθε ναυτικού.

Είναι προφανές, ότι η δυνατότητα και ο χειρισμός της ποιήσεως προϋποθέτουν το χάρισμα του ταλέντου. Το θέμα και περιεχόμενο όμως των ποιημάτων, (ασχέτως αν πρέπει να εκφραστούν σε ομοιοκαταληξία ή μέτρο) καταδεικνύουν την πνευματικότητα, την ανωτερότητα, την ευγένεια, τα αισθήματα, τις ευαισθησίες, την δικαιοκρισία τον ψυχικό κόσμο και τον πατριωτισμό του ποιητή, που είναι πλέον, αποκλειστικά θέματα προσωπικότητας και όχι τέχνης. Το «μέτρον άριστον» ισχύει εδώ; Σιωπώ για να μην θεωρηθώ κόλακας.

Και για κάποια σημαντικότερη λεπτομέρεια για την οποία ο ποιητής αξίζει επίσης συγχαρητηρίων, είναι το γεγονός ότι στη γραφή των δημιουργημάτων του διατηρεί το ελληνικό, παραδοσιακό ορθοτονικό σύστημα γραφής που οι «ειδικοί γλωσσολόγοι» αποκαλούν «πολύ-τονικό» για να του αμφισβητήσουν την ορθότητα. Μα οι τόνοι, καθόριζαν την μοναδική μουσικότητα της γλώσσας των θεών.

Όσο για τα ιστορικά ποιήματά του, είναι το απάνθισμα της περιλήψεως των σπουδαιότερων στιγμών της Ιστορίας μας. Είναι ποιήματα, διδακτικά, και κληροδοτήματα σε έναν εκφυλιζόμενο κόσμο, που έχει διαστρέψει τα πάντα, έχει αντικαταστήσει τις αλήθειες με ψέματα, έχει αντιστρέψει τις αξίες με τις απαξίες, έχει υποβαθμίζει την νοηματική και νοητική γλώσσα μας, σε σημειολογική, (κατά το πρότυπο των Σκοπίων που... έφτιαξαν «γλώσσα» για να επικοινωνούν και όχι για να ανταλλάζουν υψηλά διανοήματα) και ακόμη, έχει αντιστρέψει το νόημα των νοηματικών λέξεων, ώστε να αποξενωθεί η ορθογραφία από την ετυμολογία των, την ρίζα και καταγωγή των. Ακολουθεί σημαντική σχετική λεπτομέρεια.

Κατά την αρχαιότητα του πολιτισμού, η δημοκρατία ήταν επινόησης και σαν νοηματική λέξις, και σαν πολίτευμα, αποκλειστικά ελληνική. Αποφάσισε ο δήμος (λαός) και εκτελούσε η εξουσία (προερχόμενη εκ κληρώσεως μεταξύ των άριστων, μη εξαιρουμένων υπό του νόμου). Σήμερα με την ίδια λέξη αποκαλούμε το αντίθετο ακριβώς πολίτευμα, όπου αποφασίζει η εξουσία, (αναρριχηθείσα διά εκλογών

και διαπλοκής), και... εκτελεί ο λαός που τον «δουλεύουν» ότι είναι... κυρίαρχος!!! Θλιβερό αποτέλεσμα της αντικαταστάσεως της πραγματικής δημοκρατίας δια του εισαχθέντος ξένου κοινοβουλευτισμού, που εξυπηρετεί όσους «κομίζουν γλαύκα εις Αθήνας» αλλά και όσους αποδέχονται την δόλια προσφορά.

Τα ιστορικά ποιήματά του, εκφράζουν επίσης και την αγωνία και αποδοκιμασία προς εκείνους που αφελώς ή εσκεμμένως απαξιώνουν την ενωτική πρόθεση του Σωκράτη (εις τα περί πατρίδος λεχθέντα του), και δίδουν προτεραιότητα στα κόμματα που για όσους αντιλαμβάνονται, είναι εργαλεία του διαίρει και βασίλευε.

Κλείνω, με ένα μεγάλο ευχαριστώ στον καπτά- Γιώργη Σπηλιώτη που, με την πνευματική προσφορά του τιμά την ναυτική οικογένεια απ' όπου ξεκίνησε, τον κλάδο των πλοιάρχων απ' όπου προέρχεται, την Επτάννησο των μεγάλων εθνικών ποιητών των οποίων συνεχίζει την παράδοση, την Κεφαλλονιά που τον γέννησε και, την Ελλάδα που τον γαλούχησε έτσι, που μετά την ξενιτιά, επέστρεψε σ' αυτήν για να της προσφέρει ό,τι ακόμη μπορούσε, και όταν έλθει ο χρόνος, να αναπαυθεί εν ειρήνη, όπως ο Σολομός που μετά την πολυετή περιπλάνησή του στον ωκεανό επιστρέφει στη λιμνούλα που γεννήθηκε!

*Βαρθολομαίος Χ. Λάζαρης*

*ΑΠΟΜΑΧΟΣ ΠΛΟΙΑΡΧΟΣ Ε.Ν.*







Ο καπετά - Γιώργος Σπηλιώτης 1969



## Ἐνότητα Θ': Λοξοδρομική ρότα\*

Ὁ Γιώργος Σπηλιώτης γεννήθηκε στό Ρατζακλί τῆς Κεφαλονιάς, τό 1945. Οἱ παιδικές του ἀναμνήσεις σφραγίστηκαν ἀπό τόν καταστρεπτικό σεισμό τοῦ 1953 καί χωρίς ἀμφιβολία τοῦ ἐπηρέασαν τήν ρότα στήν μετέπειτα ζωή του.

Τά γυμνασιακά του χρόνια τά πέρασε στό ἀνεγειρόμενο Ἀργοστόλι, ὅπου οἱ δάσκαλοί του σφυρηλάτησαν τόν ἀτίθασο χαρακτήρα καί τό πνεῦμα τοῦ νέου μέ ἐπιμέλεια. Ὑπῆρξε ἀθλητής στίβου τῶν 800 μέτρων ἀπό τό 1957. Ἀπό τό ἔτος 1963 κρατᾶ τό ρεκόρ μέ χρόνο 2.00 λεπτά στήν Κεφαλονιά, ὅπου του ἔδωσε τό εἰσιτήριο γιά τούς Πανελληνίους ἀγῶνες στό καλλιμάρμαρο στάδιο τῶν ἐτῶν 1962, 1963.

Παρασυρόμενος ἀπό τόν ἐνθουσιασμό τῆς νεότητος, πῆρε ὅπως οἱ περισσότεροί Κεφαλλονίτες τό δρόμο τῶν πλατιῶν ὀριζόντων. Μπαρκαρίσε ἀρχικά σάν μοῦτσος καί πολύ νωρίς βρέθηκε στή γέφυρα τοῦ πλοίου.

Ὁ Γιώργος Σπηλιώτης, ἀθεράπευτα Ἴονιος, πέρασε ἕνα μεγάλο μέρος τῆς ναυτικῆς του καριέρας στό πλοῖο μέ τό ὄνομα Κεφαλονιά τοῦ Κεφαλλονίτη Βεργωτή, πού ἐκτός τῶν ἄλλων ἦταν ἀπό τά λίγα πλοῖα πού διέθεταν βιβλιοθήκη γιά τό πλήρωμα.

Ἀπό τή γέφυρα τώρα τοῦ πλοίου ὁ εἴκοσι-τετράχρονος ὑποπλοίαρχος ἀτενίζει καί χαίρεται τούς ὀρίζοντες μέ τά χρώματα τοῦ λυκαυγοῦς καί τά ρομαντικά δειλινά, πού μόνο ἡ θάλασσα ξέρει νά χαρίζει ἀπλόχερα στούς ἐραστές της.

Οἱ ἀνησυχίες του ὅμως τόν ἔκαναν νά δεῖ τή στενότητα «τῆς γραμμῆς τῶν ὀριζόντων» τοῦ ποιητή Νίκου Καββαδία.

Θαυμάζοντας τό πλοῖο σάν κατασκευή, τά λιμάνια καί τίς διώρυγες πού φάνταζαν φωταγωγημένα τή νύχτα, γοητευμένος ἀπό τίς κρεμαστές γέφυρες καί τήν ἀρχιτεκτονική τῶν κτιρίων ἀνά τόν κόσμο, ἐρωτεύθηκε τήν ἐπιστήμη Structural of Engineering. Ἔτσι μετά ἀπό ἑπτὰ ὀλόκληρα χρόνια κοντά στήν μεγάλη του ἀγάπη, ἀποχαιρέτησε γιά πάντα τή θαλασσινή ζωή. Τῆς ὑποσχέθηκε ὅμως ὅτι θά γυρίσει γιά ἕνα ὑπερπόντιο ταξίδι.

Ὑπῆρξε στό Λιμενικό Σῶμα κοντά στόν ποιητή καί δάσκαλό του Κώστα Σταμάτη, τά ποιήματα τοῦ ὁποίου τόν συγκίνησαν καί ἔδρασαν καταλυτικά ὥστε οἱ εὐαίσθητες χορδές του νά ἀρχίσουν νά

πάλλονται εμπρός στον ποιητικό λόγο.

Έκπληρώνοντας τις στρατιωτικές του υποχρεώσεις βρέθηκε στα θρανία του Πολυτεχνείου R.P.I. στην πόλη Troy της Νέας Υόρκης. Έπτά χρόνια αργότερα αποφοίτησε με το πτυχίο Doctor of Philosophy in Structural Engineering.

Έργαστηκε ως μηχανικός στην κατασκευή λιμένων στις Η.Π.Α.. Στο διάστημα αυτό σπούδαζε στη σχολή μουσικών οργάνων στην Ουάσινγκτων την κατασκευή βιολιού πλαϊί στον μουσικό και δάσκαλό του Willy Gault.

Μετά από τριάντα χρόνια στην ξενιτιά επαναπατρίστηκε με την οικογένειά του που άλλου από την αγαπημένη του γενέτειρα, όπου εργάζεται ως Structural Engineer. Είναι μέλος της Έταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, μέλος του Κύκλου Ποιητών Ελλάδος και πρόεδρος της Έταιρείας Κεφαλλήνων Λογοτεχνών (Ε.ΚΕ.Λ.)

Στό ποιητικό προσκήνιο παρουσιάζεται τό 1980. Τά ποιήματά του εμπνευσμένα από την θάλασσα είναι γεμάτα άρμύρα, μιλοῦν γιά τή θαλασσινή ζωή, τά τερτίπια τής θάλασσας, τούς καημούς τής ξενιτιάς καί τό νόστο. Μία ἄλλη ομάδα ποιημάτων εἶναι εμπνευσμένα από τήν μυθολογία, τήν ἱστορία, τήν φιλοσοφία καί μιλοῦν γιά τόν ἄνθρωπο.

*\*Ἡ ἐπιλογή τοῦ μικρότερου τόξου  
πλεύσης τῶν ποντοπόρων πλοίων*

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄

### ΣΥΝ ΑΘΗΝΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΑ ΚΙΝΕΙ (Του Νίκου Λαζαράτου)

Φύσηξαν πάλι Νοτιάδιες έφεραν πάλι υγρασία έπιασαν σκουριά τα σίδερα και να πάλι με το ματσακόνι στο χέρι για το ξεσκούριασμα... «Σύν Αθηνά λοιπόν και χείρα κίνει...κι΄ας κάνουμε μια διαχρονική προσέγγιση του ρητού.

Να δούμε το πόσα οφέλη μπορεί να παρέχει στην ανθρωπότητα η «ΕΝ ΣΚΕΨΕΙ» ενεργοποίηση της χειρός εν αντιθέσει με το ποιές συμφορές μπορεί να «δωρίσει» στον κόσμο η ΕΝ ΠΙΣΤΕΙ αδρανοποίηση της.

Κατ΄ αρχήν θέλω να σας αναφέρω ένα δικό μου απόφθεγμα:

«Ο εν πίστη άνθρωπος κοιμάται πάντα ευτυχισμένος ...

Ο εν σκέψη άνθρωπος είναι πάντα ξάγρυπνος και προβληματισμένος».

Μακάρι να ήμουν στην πρώτη κατηγορία. Δυστυχώς η ευτυχώς κοιμάμαι και ξυπνάω με τα Γιατί μου με τις Απορίες μου με τους Προβληματισμούς μου και πάντοτε με το «ματσακόνι στο χέρι», αφού ελπίδα «ευτυχισμένου ύπνου» δεν υπάρχει..

Πάμε λοιπόν τώρα να δούμε αυτό το αρχαίο σοφό ρητό «Ενεργοποιημένης χειρός». Το πόσο ευεργέτησε την φυλή μας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα «όταν = η χείρα κινητό» και πόσες συμφορές μας επεφύλαξε όταν έμεινε ακίνητη και αδρανής.

Εάν, αγαπητοί φίλοι, οι Αθηναίοι δεν ...«εκκινούσαν την χείρα τους» αν δηλαδή αντί να πάρουν τα δώρατα και τα σπαθιά και να νικήσουν στον Μαραθώνα τους Πέρσες πήγαιναν στον ΝΑΟ της ΑΘΗΝΑΣ και την παρακαλούσαν να τους σώσει, με λιβάνια και προσευχές να είστε βέβαιοι, ότι τώρα στην θέση του Προέδρου της Δημοκρατίας θα ήταν ο απόγονος του Δαρείου. Εάν στη Σαλαμίνα οι Σαλαμινομάχοι δεν έσφιγγαν στα χέρια τους τα κουπιά και δεν κατέστρεφαν τον Περσικό στόλο, αλλά έκαναν δεήσεις στην Αθηνά και στο Ποσειδώνα...να τους σώσει, τώρα την Ελλάδα θα κυβερνούσαν οι απόγονοι του Ξέρξη του Αρταξέρξη του Δάτη του Αρταφέρνη κλπ..

Όμως επειδή «ΣΥΝ ΑΘΗΝΑ ΕΚΙΝΗΘΗΣΑΝ ΚΑΙ ΑΙ ΧΕΙΡΑΙ» (αι χείραι που δεν έμειναν αδρανείς και σε όλη τη μετέπειτα ιστο-

ρία μας,) κατορθώσαμε και υπάρχουμε σαν Έθνος και σαν φυλή ..και θα εξακολουθήσουμε να υπάρχουμε, αν ξεσηκωθούμε από τους καναπέδες να ξυπνήσουμε από τον λήθαργο και τη αδράνεια του Καναπέ, του Φραπέ, του Κινητού, του βολέματος και του ωχ - αδελφισμού...!!!!

Τί έγιναν άραγε οι πνευματικοί Ταγοί της Ελλάδας; Πού είναι οι μορφωμένοι οι διαβασμένοι οι καλλιεργημένοι της σκέψης και του πνεύματος ΠΑΤΡΙΩΤΕΣ; Πού είναι οι ΤΥΡΤΑΙΟΙ;

Πού χάθηκαν οι ΡΗΓΕΣ...; Γιατί λησμονήθηκε ο Λευτέρης. Γιατί τόσο χαμηλό το Πνευματικό αλλά και το πολιτικό επίπεδο της Ελλάδας; Γιατί τόση μέχρις ευτελισμού αποτελμάτωση των πάντων;

Γιατί, μοιραίοι κι άβουλοι, βαδίζουμε στα ίχνη της Βυζαντινής Μοίρας που ήταν αποτέλεσμα της ΑΔΡΑΝΕΙΑΣ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΣ!!! Γιατί παρέδωσαν την Πόλη σε 150.000 Τούρκους ενώ εάν «εκινήτο η Χειρ», αν δηλαδή πανστρατιά οι Βυζαντινοί έπαιρναν στα χέρια τα όπλα ακόμα οι Τούρκοι θα πολεμούσαν να την καταλάβουν... Πράγμα που έκαναν οι Αθηναίοι και κατεξευτέλισαν τους δυο και τρεις φορές αριθμητικά περισσότερους Μήδους..

Αντ' αυτού τι έκαναν οι Βυζαντινοί... Κλείστηκαν στα μοναστήρια και στους Ναούς κατά δεκάδες χιλιάδες και περίμεναν να τους ΣΩΣΕΙ η «ΑΘΗΝΑ», είτε κομπομετρώντας ΤΑ ΚΟΜΠΟΣΚΟΙΝΙΑ, είτε ψάλλοντες Ύμνους. Μόνο που όπως είπαμε ο πονοκέφαλός δεν περνάει αν δεν πάρεις ασπιρίνη.

Και αφού αυτήν τη ασπιρίνη δεν την πήραμε όταν έπρεπε... ο ΕΡΝΤΟΓΚΑΝΙΚΟΣ ΠΑΝΟΚΕΦΑΛΟΣ ΘΑ ΜΑΣ ΤΥΡΑΝΝΑ ΣΥΝΕΧΩΣ....

Αν τότε υπήρχε ένας Κολοκοτρώνης που με «φωτιά και τσεκούρι» θα έκλεινε τα μοναστήρια και θα ανάγκαζε τους Βυζαντινούς — πανστρατιά — να πάρουν τα όπλα και αντί να ψάλουν και να λιβανίζουν και να ανεβοκατεβάζουν εικόνες κατέβαζαν τα σπαθιά τους στα κεφάλια των Τούρκων δεν θα σεργιανούσε σήμερα ανενόχλητος ο ΕΡΝΤΟΓΚΑΝ ΣΕ ΟΛΟ ΤΟ ΑΙΓΑΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΟΥΡΑΝΟ ΜΑΣ... ..

*Τάδε έφη Νικόλαος Λαζαράτος*

## ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β΄

Κατάλογος τῶν θυσιασθέντων Ελλήνων ὑπὲρ τοῦ φωτός καί τῆς Ἐλευθερίας

«Τὸ σαρκίῳ τελευτησάτω ἐν ἐξορία, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ ζῶσα στό φῶς ἐν ἐλευθερία».

### Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς Μάρτυρες:

1) **Πυθαγόρας:** Φιλόσοφος, μαθηματικός, γεωμέτρης: Τὸ 500 π.Χ. πέθανε στὴν ἐξορία ἀπὸ πείνα, 80 ἐτῶν.

2) **Μιλτιάδης:** Ὁ νικητὴς τῆς μάχης τοῦ Μαραθῶνα: Στά 489 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ θάνατο καὶ πέθανε στὴ φυλακὴ 65 ἐτῶν.

3) **Ἀριστείδης:** Ὁ Δίκαιος: Τὸ 468 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε 72 ἐτῶν στὴν ἐξορία ἀπὸ πείνα.

4) **Θεμιστοκλῆς:** Ὁ νικητὴς τῆς ναυμαχίας τῆς Σαλαμίνας: Τὸ 461 π.Χ. πέθανε ἐτῶν 66 ἐν ἐξορία στὴν αὐλὴ τοῦ Ἀρταξέρξη πίνοντας κώνειο γιὰ νὰ μὴν προδώσει τὴν Ἀθήνα πού τὸν ἐξόρισε.

5) **Αἰσχύλος:** Κορυφαῖος τραγικός ποιητὴς: Τὸ 456 π.Χ. πέθανε, ἐτῶν 69, ἐν ἐξορία.

6) **Περικλῆς:** Ὁ πολιτικός του χρυσοῦ αἰῶνα: Τὸ 429 π.Χ. παραιτήθηκε γιὰτὶ δὲν ἄντεχε τίς ψευδεῖς κατηγορίες καὶ πέθανε ἐτῶν 66.

7) **Φειδίας:** Κορυφαῖος γλύπτης: Τὸ 429 π.Χ. καταδικάστηκε καὶ πέθανε, ἐτῶν 66, στὴ φυλακὴ.

8) **Ἀναξαγόρας:** Φιλόσοφος καὶ ἀστρονόμος: Τὸ 428 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε, ἐτῶν 72, ἐν ἐξορία.

9) **Ἡρόδοτος:** Ὁ πατέρας τῆς Ἱστορίας: Τὸ 429 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε, ἐτῶν 59, ἐν ἐξορία.

10) **Ἴκτινος:** Αρχιτέκτονας τοῦ Παρθενῶνα: Τὸ 420 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε ἐν ἐξορία.

11) **Σοφοκλῆς:** Κορυφαῖος τραγικός ποιητὴς: Τὸ 406 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε, ἐτῶν 90, ἐν ἐξορία ἀπὸ πείνα.

12) **Εὐριπίδης:** Κορυφαῖος τραγικός ποιητὴς: Τὸ 406 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε, ἐτῶν 74, ἐν ἐξορία.

13) **Ἀλκιβιάδης:** Πολιτικός τῆς Ἀθήνας: Τὸ 404 π.Χ. καταδικάστηκε σὲ ἐξορία καὶ πέθανε, ἐτῶν 48, ἐν ἐξορία.

14) **Σωκράτης:** Φιλόσοφος: Τὸ 399 π.Χ. κατηγορήθηκε ὅτι «διαφθείρει τὴν ψυχὴ τῶν νέων» καὶ καταδικάστηκε «αὐθιμερόν τελευ-

θησάτω». Ήπιε τό κώνειο καί 71 ἐτῶν πέθανε στή φυλακή.

**15) Θουκυδίδης:** Ιστορικός: Τό 396 π.Χ. καταδικάστηκε σέ ἐξορία καί πέθανε, ἐτῶν 64, ἐν ἐξορία.

**16) Ἀριστοφάνης:** Κωμωδιογράφος: Τό 385 π.Χ. καταδικάστηκε σέ ἐξορία καί απέθανε, 61 ἐτῶν, ἐν ἐξορία ἀπό πείνα.

**17) Πλάτων:** Φιλόσοφος: Τό 347 π.Χ. καταδικάστηκε σέ ἐξορία καί πέθανε, ἐτῶν 80, ἐν ἐξορία.

**18) Ἰσοκράτης:** Ρήτορας: Τό 338 π.Χ. καταδικάστηκε σέ ἐξορία καί πέθανε, ἐτῶν 99, ἐν ἐξορία.

**19) Δημοσθένης:** Ρήτορας: Τό 322 π.Χ. καταδικασμένος σέ θάνατο πέθανε, ἐτῶν 62, πίνοντας δηλητήριο.

**20) Κολοκοτρώνης:** Αρχιστράτηγος Πελοποννήσου: Ἡ ψυχή τῆς Ἐπανάστασης τοῦ 1821. Καταδικάστηκε σέ θάνατο το 1834, ἀπό τήν ἀντιβασιλεία τοῦ Ὁθωνα, μετετράπη ὅμως ἡ ποινή του σέ φυλάκιση 20 ἐτῶν καί ο ἥρωας φυλακίσθηκε στό Παλαμήδι τ' Ἀναπλιού. Ἀργότερα τό 1835 τοῦ ἐδόθη χάρη. Πέθανε τό 1843 σέ ἡλικία 73 χρόνων, σέ γλέντι στό γάμο τοῦ γιοῦ του.

**21) Καποδίστριας:** Ἄφησε τό ὑπουργεῖο ἐξωτ. τῆς Ρωσίας, διέθεσε τήν περιουσία του γιά τόν Ἄγωνα τοῦ 1821 καί τό 1832 δολοφονήθηκε ἀπό τοὺς κοτζαμπάσηδες στ' Ἀνάπλι.

**22) Νικηταρᾶς ὁ Τουρκοφάγος:** Ὁ δυναμικός αγωνιστής: Πέθανε τό 1849 σέ ἡλικία 68 χρόνων, ἄρρωστος, φτωχός καί τυφλός σ' ἓνα ἡμιπόγειο στόν Πειραιά, ἐνῶ ἡ οἰκογένειά του «ἀπέθνησκε τῆς πείνης».

**23) Γιάννης Μακρυγιάννης:** Πρωταγωνιστῆς στήν Ἐπανάσταση καί τήν παραχώρηση Συντάγματος ἀπό τόν Ὁθωνα: Πέθανε τό 1864 ἀπό τίς κακουχίες τοῦ ἀγῶνα καί τήν ἀπομόνωση. Εἶχε καταδικαστεῖ σέ θάνατο γιά ἐσχάτη προδοσία καί φυλακίσθηκε (1851-1854). Πέθανε σέ ἡλικία 67 χρόνων, δυστυχῆς καί πάμφτωχος.

**24) Ἀνδρέας Μιαούλης:** Ναύαρχος: Πέθανε πάμφτωχος τό 1835 ἀπό φυματίωση, στό σπίτι του στήν Ἀθήνα, σέ ἡλικία 68 χρόνων.

**25) Ἀνδρέας Λόντος:** Ὁ πλούσιος πρόκριτος τῶν Καλαβρύτων καί πρωταγωνιστῆς τῆς 3ης Σεπτεμβρίου: αὐτοκτόνησε «μή δυνάμενος νά ἀνεχτεῖ τήν ἔνδοιάν του», τό 1846 σέ ἡλικία 62 χρόνων.

**26) Κίτσοσ Τζαβέλας:** Ὁ Σουλιώτης ὄπλαρχηγός: Πέθανε στό Μεσολόγγι τό 1855, ἀπό τή στενοχώρια του πού δέν διαψεύστηκαν οἱ ἐλπίδες του γιά ἀπελευθέρωση Ἠπείρου-Θεσσαλίας στό κίνημα τοῦ



1854, σέ ηλικία 55 χρόνων.

**27) Μαντώ Μαυρογένους:** Ή ἀρχόντισσα τῆς Μυκόνου πού ἔδωσε ὅλη της τήν περιουσία γιά τόν Ἀγώνα: Πέθανε φτωχή ἀπό τυφώδη πυρετό στήν Πάρο, τό 1840, σέ ηλικία 44 ἐτῶν.

**28) Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης:** Ἄρχισε καί τελείωσε τήν Ἐπανάσταση: Τό 1828 πέθανε στή Βιέννη, ἀπό ἄσθμα, 36 χρόνων.

**28) Δημήτριος Ὑψηλάντης:** Ἄρχισε καί τελείωσε τήν Ἐπανάσταση: Πέθανε ἀπό στηθικό νόσημα στό Ναύπλιο, οὔτε 40 ἐτῶν.

**29) Νικόλαος Κριεζώτης:** Ὁ ἥρωας τῆς Εὐβοίας: Πέθανε καταδιωγμένος ἀπό τό ὀθωνικό καθεστῶς τῶν Βαυαρῶν, αὐτοεξόριστος στή Σμύρνη τό 1853, σέ ηλικία 68 ἐτῶν.

**30) Παναγιώτης Σέκερης:** Ὁ χρηματοδότης τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας: Πέθανε τό 1830 πάμφτωχος στό Ναύπλιο, ὅπου διορίστηκε τελώνης, σέ ηλικία 52 ἐτῶν.

**31) Πλαπούτας Δημήτριος:** Καταδικάστηκε σέ θάνατο, τό 1834 ἀπό τούς Βαυαρούς. Ή ποινή τοῦ μετετράπη σέ φυλάκιση 20 ἐτῶν καί φυλακίσθηκε στ' Ἀνάπλι, ἀργότερα ἐδόθη χάρη, τό 1835.

**32) Πάνος Κολοκοτρώνης:** Δολοφονήθηκε ἀπό τούς κυβερνητικούς του Ὁθωνα.

**33) Ὀδυσσεύς Ἀνδροῦτσος:** Ὁ ὄπλαρχηγός στό Χάνι τῆς Γραβιάς δολοφονήθηκε μέ φρικτό τρόπο.

**34) Ελευθέριος Βενιζέλος:** Ὁ πρωθυπουργός πού ἀγάπησε καί μεγάλωσε τήν Ἑλλάδα, πῆγε κόντρα στό παλάτι καί τό 1936 δολοφονήθηκε ἐν ἐξορία στό Παρίσι.

**35) Χαρίλαος Τρικούπης:** Ὁ πρωθυπουργός πού το 1890 ἀπεβίωσε ἐξόριστος καί πικραμένος ἀπό τήν ἀχαριστία τῶν Ἑλλήνων.

**36) Γεώργιος Παπαγεωργίου:** Ὁ παγκοσμίως γνωστός ἐπιστήμονας γιαντρός, ἐκδιώχτηκε ἀπό τόν τότε ἐπιστημονικό κόσμο, γιατί «χάλαγε τήν πιάτσα» καί ἐπέστρεψε τίς ΗΠΑ ὅπου διακρίθηκε καί ἔσωσε καί σώζει τήν ἀνθρωπότητα.

**37) Χριστόδουλος, ἀρχιεπίσκοπος Ἑλλάδος:** Ἀγαπήθηκε ἀπό τόν λαό, ἀλλά «χάλαγε τήν πιάτσα τῶν ἰσχυρῶν» καί πιθανόν δολοφονήθηκε.

**38) ... ὁ κατάλογος μακρύτερος ἀκόμη...**

**ΗΘΙΚΟΝ ΔΙΔΑΓΜΑ:** Εἶναι δυνατόν νά ἐπιτύχει, προκόψει, διακριθεῖ μία χώρα πού διαχρονικά ἐξοντώνει, καταδικάζει, περιφρονεῖ κλπ. τά καλύτερα στοιχεῖα της πού τήν τίμησαν καί τῆς πρόσφεραν ἀνιδιοτελῶς τίς ὑπηρεσίες τους (ἥρωες, πατριῶτες, εὐεργέτες κλπ)

καί αντίθετα προάγει καί ἐπιβραβεύει τά χειρότερα της (λαμόγια, ὑποκριτές, λαϊκιστές, κάθε λογῆς βδέλλες, τσιμπούρια ποῦ ζοῦν ἀπό τό αἷμα της... κλπ);

Εἶναι δυνατόν αὐτή ἡ χώρα νά ἔχει ἀξιόλογο μέλλον, ὅταν δίνει αὐτό τό παράδειγμα στίς ἐκάστοτε νέες γενεές της;

## ΠΑΡΑΣΤΗΜΑ Γ΄:

Τα ποιήματα αυτά είναι από άγνωστους ποιητές και συλλέχθηκαν για να μη χαθούν

### ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ Μάνα μέ τούς έννια σου γιούς

Μάνα μέ τούς έννια σου γιούς καί μέ τή μιά σου κόρη,  
τήν κόρη τή μονάκριβη τήν πολυαγαπημένη,  
τήν είχες δώδεκα χρονών κι ό ήλιος δέν τή είδε.  
Στά σκοτεινά τήν έλουζες στ' άφεγγα τήν χτενίζεις,  
στ' άστρο καί στόν αύγερινό έπλεκες τά μαλλιά της.

Προξενητάδες ήλθανε από τή Βαβυλώνα  
νά πάρουνε τήν Άρετή πολύ μακριά στά ξένα.  
Οί όχτώ άδελφοί δέν θέλουνε κι ό Κωνσταντίνος θέλει.  
Μάνα νά τήν νέ δώσουμε τήν Άρετή στά ξένα,  
στά ξένα εκεί πού περπατώ, στά ξένα 'κει πού πάω,  
νά 'χω τήν άδελφούλα μου, στό σπίτι νά κουμπάω.

Μά σάν τήν έπαντρέψανε τήν Άρετή στά ξένα  
καί μπήκε χρόνος δίσεκτος καί μήνες όργισμένοι  
κι έπεσε τό θανατικό κι οί ένια άδελφοί πεθάναν  
βρέθηκε ή μάνα μοναχή σάν καλαμιά στό κάμπο.  
Σ' όλα τά μνήματα έκλαιγε σ' όλα μοιρολογοῦσε,  
στοῦ Κωνσταντίνου μοναχά τραβοῦσε τά μαλλιά της.  
Άναθεμάσε Κωσταντή καί μύριο άναθεμάσαι,  
πού πάντρεψες τήν Άρετή πολύ μακριά στά ξένα.

Κι από τό μυριο-άνάθεμα καί από τήν βαριά κατάρα  
ή γής άναταράχτηκε κι ό Κωνσταντίνος βγήκε.  
Κάνει τήν πέτρα γι' άλογο τήν παραπέτρα σέλα  
καί τά σγουρά του τά μαλλιά τά κάνει χαλινάρια.  
Στά ξένα πέρα πέταξε βρίσκει τήν άδελφή του  
πού μόνη χτενιζότανε έξω στό φεγγαράκι.  
Άπό μακριά τήν χαιρετᾶ κι από κοντά τής λέει:  
'Έλα άδελφή νά φύγουμε στό σπίτι μας νά πᾶμε.

-Αλλοίμονο, ἀδελφούλη μου καί τί εἶναι αὐτή ἡ ὥρα?  
Ἄν εἶν' χαρά γιά πές μου το νά στολιστῶ καί νά ῥθῶ  
κι ἄν εἶν' γιά λύπη πές μου το νά βάλω μαῦρα νά ῥθῶ.  
Ἔλα ἀδελφή νά φύγουμε κι ἄς εἶσαι ὅπως κι ἄν εἶσαι.  
Κοντολογίζει τ' ἄλογο κι ἀπάνω τήν καθίζει.  
-Αλλοίμονο ἀδελφούλη μου καί λιβανιά μυρίζεις.  
-Ἐπέρασα ἀπ' τήν Παναγιά κι ἔκανα τό σταυρό μου  
καί μέ θυμιάτισε ὁ παππᾶς μέ περισσό λιβάνι.  
-Θέ νά διαβῶ στήν Παναγιά νά κάνω τό σταυρό μου.  
-Ὅχι ἀδελφούλα μου γλυκιά νά πᾶς στά γονικά μας  
καί πάρε μῆλα ἀπ' τή μηλιά πέτα στά παραθύρια  
καί πάρε λιανοχάλικα πέτα στά κεραμίδια.  
Παίρνει τά μῆλα ἀπ' τή μηλιά πετᾶ στά παραθύρια  
καί παίρνει λιανοχάλικα πετᾶ στά κεραμίδια.  
Τ' ἄκουσε κι ἡ μανούλα της καί βαριαναστενάζει.  
-Ἄν εἶσ' ὁ Χάρος φύγε το καί πήγαινε καλιά σου,  
δέν ἔχω ἄλλα παιδιά ὅλα μου τά ἔχεις πάρει  
κι ἄν εἶσ' ἡ Ἄρετούλα μου ἄνοιξε κι ἔμπα μέσα.  
Κατέβη, ἀγκαλιάστηκαν ... καί πέθαναν κι οἱ δύο τους.

## Ροδοσταμένα μου

Ἄν ἀρρωστήσω μάτια μου  
ἐγὼ θά σου μηνύσω  
νά ῥθεις ροδοσταμένα μου  
τό βράδυ δίχως ἄλλο.

Στή σκάλα πού θά ἀνεβεῖς  
μή χύσεις τόν καημό σου  
καί ρώτησε τή μάνα μου  
χήρα, καί ποῦ εἶναι ὁ γιός σου;  
Ἐκείνη ἔχει νά σου πεῖ,  
λόγια νά σέ πικράνει  
κι ἐσύ ροδοσταμένα μου  
στό νοῦ σου μήν τά βάλεις.

Δεξιά, ζερβά εἰν' ἡ κάμαρη  
μέσα ἡ δική μου κλίνη  
καί ζήτησέ της τά κλειδιά  
κι ἐκείνη θά στά δώσει.  
Καί κάτσε στά προσκέφαλα  
κράτα τήν κεφαλή μου  
καί κράτησε τη νε σφιχτά  
μέχρι νά βγεῖ ἡ ψυχή μου.

Καί ἔτσι ἔβγει ἡ ψυχούλα μου  
κάτσε σαβάνωσέ με  
καί πάρε ἀνεμοκάρινο  
καί πάνω ἀπίθωσέ με.  
Βάλε μου τά ρουχάκια μου  
πού μου τά ἔφεραν τώρα  
ἀνάμεσα ἀπό Βενετιά  
κι ἀπό καινούρια χώρα.  
Νά εἶθε βουλιάξει ἡ ξενιτεία  
νά εἶθε ποντίσει ἡ ὥρα.  
Βάλε μου τό γκελέκι μου  
τό βελουδί τό μαῦρο,

πού μου τό καταριότανε  
στόν ἄδη νά τό πάρω.  
Βάλε καί τό καπέλο μου  
στραβά στήν κεφαλή μου,  
πού μου τό καταριόντανε  
οἱ ξένοι κι οἱ δικοί μου.

Κι ἔτσι θά μέ σηκώσουνε  
τέσσερα παλληκάρια  
τότε ροδοσταμένια μου  
βγάλε φωνή καθάρια.  
Καί ἔτσι θά μέ περάσουνε  
ἀπό τήν περγουλιά σου  
ἔβγα κρυφά ἀπ' τή μάνα σου  
καί κόψε τά μαλλιά σου.  
Ἔτσι θά μέ ἀριβάρουνε  
στῆς Παναγιᾶς τήν πόρτα  
τότε νά βγάλεις μία φωνή  
νά μαραθοῦν τά χόρτα.  
Ὅταν μέ ἀποδιαβάσουνε  
καί σβήσουν τά κεριά μου  
τότε ροδοσταμένιά μου  
φεύγεις ἀπ' τήν καρδιά μου.  
Ὅταν θά μέ πιθώσουνε  
καί στό νεκροταφεῖο  
τότε ροδοσταμένιά μου  
σ' ἀφήνω τό ἀντίο.  
Ἐσένα κι ἄν σου φέρουνε  
λίγα ἀπ' τά κόλυβά μου  
φάτα καί πές θεός σχωρέστονε  
τό νέο πού ἀγάπα.  
Ἐγώ κι ἄν μου τά φέρουνε  
τά ρίχνω μεσ' τόν κῆπο  
γιά νά φυτρώσει ἕνα δεντρί  
νά μή σέ λησμονήσω.

## Τό κάστρο τῆς Ὀργιάς

Σ' ὄλα τά κάστρα πῆγα κι ὄλα τά γύρισα  
σάν τῆς Ὀργιάς τό κάστρο δέν βρῆκα.  
Τοῦρκοι τό πολεμοῦσαν χρόνους δώδεκα  
κι ἄλλους δεκατεσσάρους Σαρακηνοί,  
μά δέν ἦτανε τρόπος τό κάστρο νά παρθεῖ.

Ἐνα παιδί παιδάκι, Τούρκου παπά παιδί  
βάλθηκε νά γένει σάν τί τό χάρισμά του  
τό κάστρο νά παρθεῖ καί αὐτοί τοῦ εἶπανε  
ἡ κόρη πού εἶναι μέσα νά τή στεφανωθεῖ.

Βάζει μαξιλαράκι στή μέση γιά κοιλιά  
καί δύο ἄγουρα λεμόνια στό στήθος γιά βυζιά.  
Τόν τοῖχο – τοῖχο πάει καί λιανοσκουζοντας  
ἀνοίχτε μου τέ νά ἔμπω πού ἔμαι στό μήνα μου,  
μήπως καί τό σκοτώσω κι ἔχετε ἐσεῖς τό κρίμα μου.

Ὡσπου ν' ἀνοίξει ἡ πόρτα χίλιοι ἐμπήκανε  
καί ὥσπου νά καλοκλείσει τό κάστρο πήρανε.

## Ένα δελφίνι στο γιαλό του Ρατζακλί

Ο Αναστάσιος Κουντούρης έζησε στην Κεφαλλονιά τα τέλη του 19ου αιώνα με αρχές του 20ου αιώνα. Ήταν ριμνοδός. Κάποτε γύρο στα 1920 ένα δελφίνι βρέθηκε στο γιαλό στα Καμίνια, Ρατζακλί. Νά πώς διασώζει ο Κουντούρης τό γεγονός.

Τσί δεκατρείς του Γεναριού  
φαρμακωμένη μέρα  
ήλθε ό δεσπότης στό χωριό  
κι τσόβαλε άέρα.  
Μέ τόν άγέρα πού 'βάλε  
χωρίς νά μπουνατσάρει  
οί Ρατζακλέοι στό γιαλό  
εϋρήκαν ένα ψάρι.  
Μέ τσεκουριές τό κόψανε  
καί μούγκριζε σάν βόϊ  
πού πρέπει νά τό άκούγανε  
πάνω στό Κοτροκοϊ.  
Καί ό Λαϊνης τό 'μαθέ  
κι 'έβγαλε τό προκλάμο,  
πώς ένα ψάρι βρέθηκε  
τ' άνάσκελα στην άμμο.  
Κι' έλεγε είμαι προεστός  
κι' έχω τήν κάθε χάρη  
καί νά μου βγάλτε μερτικό  
σάν μοιραστεί τό ψάρι.  
Ο Καβαλλιέρος έτρεξε  
καί πήρε τήν κεφάλη  
στό λιτρουβιό τήν έκρυσε  
νά μή τή γδοϋνε οί άλλοι.  
Στό λιτρουβιό τήν έκρυσε  
μέσα στό τουβαέλι  
μά τό 'μαθε ή μάνα του  
καί τό 'πε στό Βαγγέλη.  
'Ελα μωρέ Βαγγέλη μου,  
πού νά 'χεις τήν εϋχή μου



τώρα πού είμαστε οί δυό  
δῶς μου τή μερτική μου.  
Διαουλέπαρετη τή νυχιά πού τρώς  
ὀξά συμμαζευτοῦμε  
τό βράδου νά τή βράσουμε  
νά τή θαραπαοῦμε.

Μά ὅσοι κι ἄν ἐφάγανε  
στό δεῖπνο τοῦ Κορώνια  
ἐκάμαν κακοθάνατα  
τή νύχτα τά σεντόνια.

Ἀπό τή μέση του ψαριοῦ  
ἔφαγε μιὰ Μπαρμπάτη  
τρεις μέρες ἐκαθότανε  
ἐπάνω στό κανάτι.....  
Τό ἴφαγε κι ὁ Γεράσιμος  
κάτου στ' Ἀμπολοφύτι  
κι ἐφτά φορές τήν ἔπαθε  
μέχρι νά πάει σπίτι.

Κι ὄντις ἐπῆγε σπίτι του  
κι ἔπεσε μέ γενάτι  
ἐπέρασε τά στρώματα  
καί οὔλο τοῦ τό κρεββάτι.  
Κι ἔλεγε «πάει ὁ κόρη μου  
μπονώρα καί τά πλένει  
μά τοῦτο εἶναι τό κακό  
πού δέν μέ σταματαίνει».  
Πᾶνε γιά τόν παπά ἐκεῖ  
καί γιά τόν μπάρμπα Φοῦτο  
μήν ἴσως ξέρουν νά τούς ποῦν  
τί ψάρι εἶναι τοῦτο.  
Τσοῦ ἴπε εἶναι δέλφινας  
καί γιά φαῖ δέν εἶναι  
καί δές μή μαγαρίσετε  
μωρές παιδιά κανεῖνε.

Μονάχα μεσ' τ'ό άφάλι του  
είναι καλό βοτάνι  
γιά νά τό βράσει νά τό πιεί  
όποια παιδιά δέν κάνει.  
Κι έδε 'κει πού τό 'λέγε  
θά έτυχε ή Φιώρη  
καί άκουσε τήν εξήγηση  
πού δώσαν οί δετῶροι.  
Καί πήρε από τ' άφάλι του  
νά πιεί γιά νά γεννήσει  
δέν έχρειάστηκε πολύ  
ίσα νά τήν κινήσει...

Κι αντί νά κάνει τό παιδί  
έπαθε κάτι άλλο  
έκανε τά βελλέσια της  
νά μή φοριοῦνται άλλο...

## ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
Πρόλογος	5
<b>Ένότητα Α' Ποιήματα Θαλασσινά</b>	6
Η άχτιδα του καθρέφτη	9
Η γεύση της άρμύρας	10
Θρησκευόμενοι	11
Καρδιά από πορφύρα	13
Στό τέλος μένουν σιωπηλοί...	14
Τήν ώρα του καφέ	15
Φιλία	16
Οί Μοῦσες στό σεριάνι*	17
<b>Ένότητα Β' Ποιήματα Ίστορικά</b>	19
Η Έρυθροσταυρίτισσα	21
Ευρώπη ... όμως θυμήσου	23
Η μάχη των Θερμοπυλών 480 π.Χ.	25
Η μάχη του Μαραθώνα 490 π.Χ.	26
Η ναυμαχία της Σαλαμίνας 480 π.Χ.	27
Η άλωση της Πόλης 1453 μ.Χ.	28
Θέμιδα ή τυφλή θεά	29
Όρθώσου μάνα Ελλάδα	31
<b>Ένότητα Γ' Ποιήματα Αγάπης</b>	35
Έντελβάις	37
Λυκαυγές όπτασία	38
Τό πρώτο σου φιλί	39
Μή φοβηθείς	40
<b>Ένότητα Δ' Ποιήματα Ξενιτιάς</b>	41
Γύρνα στόν τόπο σου	43
Δελφίνι	44
Ό ξεχασμένος νοικοκύρης	45
Οί πράσινοι καθρέφτες	47
<b>Ένότητα Ε' Ποιήματα πνευματικές άνησυχίες</b>	49
Άπέριττη άρμονία	51
Δικτατορία	52
Ό Άγραφος ήθικός νόμος	53

Χαιρετισμός στον δάσκαλο Βασίλη Σταυρόπουλο	54
Τό αρμονικό ταγκό	55
Οί Νεράϊδες	57
<b>Ένότητα ΣΤ' Τά παιδικά χρόνια</b>	59
Τσάρκα για φωλιές	61
Ένας εργάτης στο χωριό	63
Παρέα με έναν γέρο	64
Ψάξε νά βρεις τή χαρά	65
<b>Ένότητα Ζ' Ποιήματα Αφιερώσεις</b>	67
Αντί ανθέων	69
Φίλε ακριβέ	71
Η μούσα ξμφυτη	72
Σκαπάνη τό χηνόφτερό σου	73
<b>Ένότητα Η' Κριτικές</b>	75
Κώστα Καρούσσου	77
Φώτη Δημητρόπουλου	79
Φώτη Παυλάτου	82
Δημήτρη Μαρκόπουλου	85
Σταύρου Ίντζεγιάννη	87
Βαρθολομαίου Λάζαρη	93
<b>Ένότητα Θ' Λοξοδρομική ρότα</b>	99
Παράρτημα Α'	101
Παράρτημα Β'	103
Παράρτημα Γ'	107

**IBAN: 978-960-92476-5-8**

ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:

“ΚΟΛΛΙΟΠΟΥΛΟΣ”

Άκρωτηρίου 55 - Πάτρα

Τηλ.: 2610 341515

## Έργα τοῦ Ἰδίου:

1. Grafeas. Multilingual Word Processor, Baltimore, MD, USA, 1986
2. Θάλασσα Ἀγάπη μου. Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2004
3. Θαλλόν Ἐλαίας. Ποίηση, Πάτρα 2005
4. Φάρος. Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2007
5. Τό Παιδί πού Ἄλλαξε τό Πεπρωμένο του. Βιογραφία Μαρίνου Χιόνη, Πάτρα 2010,
6. Ὁ Ναυτικός μου Σάκος. Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2013
7. Τό Ταξίδι τοῦ Πυθέα στή Θούλη, Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2015
8. Μέσα ἀπό τό Φιλιστρίνι. Ἐπιμέλεια Βιογραφίας, Καπετᾶ Στάθη Τραυλοῦ, Κεφαλλονιά 2016
9. Θάλασσα ὁ Ἔρωτάς μου ὁ Μεγάλος. Θαλασσινή ποίηση, Κεφαλλονιά 2016
10. Ἕνα Μπουκέτο Γιασεμιά. Ἐπιμέλεια Σατυρικής ποίησης Σπύρου Φραγκόπουλου, Κεφαλλονιά 2017
11. Ἡ Μυθολογία τῶν Ἀστερισμῶν. Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2018
12. ΠΥΘΕΑΔΑ. Θαλασσινή ποίηση Ἔπος, Πάτρα 2019
13. Ἀνθολογία Νέων Κεφαλλήνιων & Ἰθακήσιων Ποιητῶν. Πάτρα 2019
14. Θάλασσα Ξελογιάστρα. Θαλασσινή ποίηση, Πάτρα 2020